Omgevingsdienst IJSSELLAND

Omgevingswet

Beschikking Omgevingsvergunning

Zaaknummer	0177ESUITE682822025
Verzoeknummer	2025111100285
Aanvrager	Varkensbedrijf Holterman
Aangevraagde activiteiten	het oprichten van een mestscheider en het hygiëniseren van mest bij een IPPC-installatie voor het houden van varkens. Daarnaast wordt de vergunning geactualiseerd.

Locatie	Crismansweg 1 Raalte
Datum ontvangst aanvraag	11 november 2025
Datum Beschikking	6 oktober 2026

OD IJsselland
Lübeckplein 2
8017 JZ Zwolle
Postbus 40252
8004 DG Zwolle
088 525 10 50
info@odijsselland.nl
www.odijsselland.nl

KVK 68066805
BTW NL857287722B01
IBAN NL23 BNGH 028 5172 956
BIC BNGHNL2G

BESLUIT OMGEVINGSVERGUNNING

I. Onderwerp

Op 11 november 2025 is een aanvraag voor een omgevingsvergunning ontvangen van Varkensbedrijf Holterman. Het betreft het oprichten van een mestscheider en hygiëniseren van mest bij een IPPC-inrichting. Daarnaast wordt de vergunning ambtshalve geactualiseerd. De aanvraag heeft betrekking op Crismansweg 1 Raalte. De aanvraag is geregistreerd onder nummer 0177ESUITE682822025.
De aanvraag betreft de volgende milieubelastende activiteiten (kernactiviteit(en) en daaraan functioneel ondersteunende MBA's):

- Het exploiteren van een ippc-installatie voor het houden van varkens, bedoeld in categorie 6.6 van bijlage I bij de Richtlijn industriële emissies (artikel 3.200 lid 1, onder a Besluit activiteiten leefomgeving, Bal).

II. Besluit

Wij besluiten, gezien de overwegingen die zijn opgenomen in deze vergunning en gelet op afdeling 8.5 van het Bkl, afdeling 3.6 van het Bal, artikel 5.1 en afdeling 16.4 van de Ow, hoofdstuk 11 en bijlage V van het Ob, hoofdstuk 2 van het Bkl, hoofdstuk 11 van het Bal, de paragrafen 22.3.4.2, 22.3.6.2 en 22.3.6.4 van het omgevingsplan gemeente Raalte en paragraaf 4.6.4 van de omgevingsverordening Overijssel aan Varkensbedrijf Holterman een (omgevings-)vergunning:

- op grond van artikel 3.201 van het Besluit activiteiten leefomgeving (een milieubelastende activiteit) te verlenen voor het oprichten van een mestscheider en het hygiëniseren van mest bij een ippc-installatie voor het houden van varkens. Aan de vergunning zijn voorschriften verbonden.

- Daarnaast besluiten wij, gelet op artikel 5.39 van de Ow en artikel 8.97 en 8.98 van het Bkl, bovengenoemde omgevingsvergunningen voor de locatie Crismansweg 1 Raalte geheel te wijzigen.
  De wijziging omvat het opnemen van de geactualiseerde BBT-conclusies en het actualiseren van de voorschriften.

En tevens:

- dat er op grond van artikel 16.43 van de Omgevingswet (Ow), in samenhang met artikel 11.6 en bijlage V van het Omgevingsbesluit (Ob) geen milieueffectrapport gemaakt hoeft te worden omdat de voorgenomen projectactiviteit niet leidt tot aanzienlijke milieueffecten

En tevens dat de volgende delen van de aanvraag onderdeel uit maken van deze vergunning:

- VD_Samenvatting 000 van 11 november 2025;
- VD_Aanmeldnotitie d.d. 24-2-2026 ;
- VD_Toelichting MBA 11-11-2025;
- VD_Milieutekening 26-1307-M01-Holterman-Milieutekening
- VD_Diertabel;
- VD_Geur Crismansweg 1 te Raalte;
- VD_Fijnstofberekening Crismansweg 1 te Raalte;
- VD_Akoestisch rapport 24-04-2026;
- VD_BBT-conclusies Varkensbedrijf Holterman;
- VD_Email: Actualisatie Crismansweg 1 te Raalte zaaknummer 0177ESUITE682822025

III. Ondertekening en verzending

Met vriendelijke groet,
Het college van burgemeester en wethouders van Raalte
namens deze:

[redacted]
Teammanager Vergunningen Omgevingsdienst IJsselland

Dit document is digitaal aangemaakt en daarom niet voorzien van een handtekening

Deze beschikking is verzonden aan de aanvrager.

Een afschrift van deze vergunning is verzonden aan:

- [redacted]

RECHTSBESCHERMINGSMIDDELEN

Bekendmaking en publicatie
Gelet op het feit dat de aanvraag is voorbereid met toepassing van afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht wordt het besluit gedurende zes weken ter inzage gelegd teneinde belanghebbenden de gelegenheid te geven het besluit in te zien. De beschikking wordt gepubliceerd en bekend gemaakt op 14 oktober 2026 via in Het Weekblad voor Salland en op http://www.officielebekendmakingen.nl.. De ter inzage start op 15 oktober 2026.

Beroep
Op grond van de Algemene wet bestuursrecht kunnen belanghebbenden tegen de omgevingsvergunning digitaal (met het "Beroepschriftformulier" op www.rechtspraak.nl) of schriftelijk beroep instellen bij de Rechtbank Overijssel, Afdeling Bestuursrecht, Postbus 10067, 8000 GB Zwolle.

De termijn voor het indienen van een beroepschrift is zes weken. Deze termijn begint op de dag na bekendmaking van het besluit. Het beroepschrift moet ondertekend zijn en dient in ieder geval te bevatten:

- de naam en het adres van de indiener;
- de dagtekening;
- een aanduiding/omschrijving van het besluit waartegen beroep wordt ingesteld;
- de redenen/gronden van het beroep.

Verzoek om een voorlopige voorziening
Verder kan op grond van artikel 8:81 van de Algemene wet bestuursrecht aan de voorzieningen-rechter van de Rechtbank Overijssel verzocht worden een voorlopige voorziening te treffen, indien onverwijlde spoed, gelet op de betrokken belangen, dat vereist. Het vragen van een voorlopige voorziening aan de voorzieningenrechter van de rechtbank is mogelijk, indien u binnen de genoemde termijn van zes weken ook een beroepschrift indient. Bij het verzoek om voorlopige voorziening dient een afschrift van het beroepschrift te worden overlegd en in het verzoek dient te zijn aangegeven wat het spoedeisend belang is . Het verzoek om voorlopige voorziening kan digitaal (met het "Verzoekschriftformulier" op www.rechtspraak.nl) of schriftelijk worden ingediend bij de voorzieningenrechter van de Rechtbank Overijssel Afdeling Bestuursrecht, Postbus 10067, 8000 GB Zwolle.

Voor het indienen van beroep en verzoek om voorlopige voorzieningen is griffierecht verschuldigd.

Wanneer kunt u gebruik maken van uw vergunning?
U kunt gebruik maken van de omgevingsvergunning als de termijn voor het indienen van een beroepschrift is verstreken. Eerder treedt de vergunning niet in werking. Indien er een verzoek om voorlopige voorziening bij de rechtbank is ingediend treedt de vergunning niet eerder in werking voordat op dat verzoek is beslist.

INHOUDSOPGAVE

BESLUIT OMGEVINGSVERGUNNING **2**

RECHTSBESCHERMINGSMIDDELEN 4

INHOUDSOPGAVE **5**

VOORSCHRIFTEN MILIEU **9**

1 ALGEMENE VOORSCHRIFTEN **9**

1.1 INSTRUCTIES 9

1.2 REGISTRATIE 9

1.3 BEDRIJFSBEËINDIGING 9

2 AFVALSTOFFEN **10**

2.1 OPSLAG VAN AFVALSTOFFEN 10

3 AGRARISCHE VOORSCHRIFTEN **11**

3.2 HYGIËNEMAATREGELEN DIERENVERBLIJVEN 11

4 GELUID EN TRILLINGEN **12**

4.1 GELUIDSNIVEAUS 12

4.2 ALGEMEEN 12

OVERWEGINGEN ALGEMEEN **13**

1. PROCEDURELE ASPECTEN **13**

1.1. GEGEVENS AANVRAGER 13

1.2. HUIDIGE VERGUNNINGSITUATIE 13

1.3. VERGUNNINGPLICHT 13

1.4. BEVOEGD GEZAG 13

1.5. BEOORDELING VAN DE AANVRAAG 13

1.6. PROCEDURE 14

2. M.E.R-BEOORDELINGSBESLUIT **15**

2.1. KENMERKEN VAN HET PROJECT 15

2.2. LOCATIE VAN HET PROJECT 16

2.3. SOORT EN KENMERKEN VAN HET POTENTIËLE EFFECT 16

2.4. MAATREGELEN 17

2.5. CONCLUSIE 17
OVERWEGINGEN MILIEU 18
3. TOETSINGSKADER MILIEU 18
3.1. INLEIDING 18
3.2. TOETSING AANVRAAG 19
3.3. BESLUIT ACTIVITEITEN LEEFOMGEVING 19
3.4. ZORGPLICHT 20
4. AFVALSTOFFEN 20
4.1. AFVALSTOFFEN ALGEMEEN 20
5. WATERBESPARING 21
5.1. WATERBESPARING 21
6. DIERENVERBLIJVEN EN EMISSIE 22
6.1. DIERAANTALLEN EN (HUISVESTINGS)SYSTEMEN VERGUND EN AANGEVRAAGD 22
6.2. TOEPASSING (HUISVESTINGS)SYSTEMEN 23
7. BESTE BESCHIKBARE TECHNIEKEN 23
7.1. IPPC-INSTALLATIE 23
7.2. BBT-DOCUMENTEN 23
7.3. BBT-CONCLUSIES 24
8. AMMONIAKEMISSIE UIT DIERENVERBLIJVEN 28
8.1. BBT DIERENVERBLIJVEN AMMONIAK 28
8.2. AMMONIAKEMISSIE DIERENVERBLIJVEN 30
9. GEURHINDER UIT DIERENVERBLIJVEN 30
9.1. TOETSINGSKADER 30
9.2. TOETSING GEURHINDER 30
9.3. BEOORDELING DIEREN MET GEUREMISSIEFACTOREN 31
9.4. CONCLUSIE GEURHINDER DIERENVERBLIJVEN 31
10. EMISSIE FIJNSTOF UIT DIERENVERBLIJVEN 31
10.1. BBT DIERENVERBLIJVEN VOOR FIJNSTOF 31
10.2. LUCHTKWALITEITSEISEN 32
11. (VOLKS)GEZONDHEID EN VEEHOUDERIJ 33

11.1. HET TOETSINGSKADER 34
11.2. DE GEVOLGEN VAN DE AANGEVRAAGDE ACTIVITEITEN 35
11.3. MAATREGELEN EN VOORZIENINGEN 35
11.4. BEOORDELING EN CONCLUSIE 35
12. OVERIG AGRARISCH 36
12.1. MESTBASSIN 36
12.2. OPSLAG VASTE MEST 36
13. AGRARISCH AFVALWATER 36
13.1. HET TOETSINGSKADER 36
13.2. DE GEVOLGEN VAN DE AANGEVRAAGDE ACTIVITEITEN 36
13.3. MAATREGELEN EN VOORZIENINGEN 36
13.4. BEOORDELING EN CONCLUSIE 36
14. BODEM 37
14.1. BESLUIT ACTIVITEITEN LEEFOMGEVING 37
14.2. BEOORDELING EN CONCLUSIE 37
15. ENERGIE 37
15.1. TOETSING 37
16. GELUID 38
16.1. TOETSINGSKADER 38
16.2. VERGUNDE SITUATIE OMGEVINGSVERGUNNING 38
16.3. BEDRIJFSSITUATIE 39
16.4. BEOORDELINGSPUNTEN 39
16.5. GELUIDSBELASTING 39
16.6. OVERWEGING AKOESTISCHE SITUATIE 39
16.7. GELUIDSREDUCERENDE MAATREGELEN (BBT) 40
16.8. OVERWEGING CONTROLEVOORSCHRIFT 41
16.9. AFWEGING 41
16.10. MAATWERKVOORSCHRIFTEN 41
17. OVERIGE WETGEVING 41

17.1. EUROPEAN POLLUTANT RELEASE AND TRANSFER REGISTER (E-PRTR) 41
17.2. ANDERE REGELS EN WETTEN 41
18. CONCLUSIE 42
BEGRIPPENLIJST.....43

Omgevingswet

VOORSCHRIFTEN MILIEU

1 ALGEMENE VOORSCHRIFTEN

1.1 Instructies

1.1.1 Onderhoudswerkzaamheden, waarvan redelijkerwijs moet worden aangenomen, dat deze buiten de begrenzing van de milieubelastende activiteit nadelige gevolgen voor het milieu kunnen veroorzaken, of dat hiervan in de omgeving meer nadelige gevolgen voor het milieu worden ondervonden dan uit de normale bedrijfsvoering voortvloeit, moeten ten minste vijf dagen voor de aanvang van de uitvoering aan het bevoegd gezag worden gemeld.

1.1.2 Als uit de inhoud van keurings- of inspectierapporten blijkt dat gevaar voor verontreiniging dreigt, moet direct het bevoegd gezag worden geïnformeerd.

1.2 Registratie

1.2.1 Binnen het bedrijf is een exemplaar van deze vergunning (inclusief aanvraag) met bijbehorende voorschriften aanwezig. Verder zijn de volgende documenten aanwezig:

a. alle overige geldende omgevingsvergunningen en meldingen;
b. de veiligheidsinformatiebladen die behoren bij de binnen de begrenzing van de milieubelastende activiteit aanwezige gevaarlijke stoffen;
c. de bewijzen, resultaten en/of bevindingen van de in deze vergunning voorgeschreven inspecties, onderzoeken, keuringen, onderhoud en/of metingen;
d. de registratie van het jaarlijks elektriciteit-, water- en dieselverbruik en het verbruik van houtsnippers;
e. het logboek waarin van de ongediertebestrijding per bestrijding de gebruikte middelen en de hoeveelheden zijn bijgehouden. Hierbij moet worden aangegeven of men de ongediertebestrijding zelf heeft uitgevoerd, of dat dit is gedaan door een extern bedrijf.

De documenten, genoemd onder c tot en met e, moeten ten minste vijf jaar worden bewaard.

1.2.2 Klachten van derden en de actie die door de vergunninghouder is ondernomen om de bron van de klachten te onderzoeken en eventueel weg te nemen, moeten worden geregistreerd.

1.3 Bedrijfsbeëindiging

1.3.1 Bij het geheel of gedeeltelijk beëindigen van de activiteiten binnen de milieubelastende activiteit moeten alle aanwezige stoffen en materialen, die uitsluitend aanwezig zijn vanwege de te beëindigen activiteiten, door of namens vergunninghouder op milieu-hygiënisch verantwoorde wijze worden verwijderd.

1.3.2 Van het structureel buiten werking stellen van (delen van) installaties en/of beëindigen van (een van de) activiteiten moet het bevoegd gezag zo spoedig mogelijk worden geïnformeerd.

1.3.3 Installaties of delen van installaties die structureel buiten werking zijn gesteld en nadelige gevolgen voor het milieu kunnen hebben, moeten in overleg met het bevoegd gezag worden verwijderd, tenzij de (delen van de) installaties in een zodanige staat van onderhoud worden gehouden dat de nadelige gevolgen niet kunnen optreden.

2 AFVALSTOFFEN

2.1 Opslag van afvalstoffen

2.1.1 De op- en overslag en het transport van afvalstoffen moeten zodanig plaatsvinden dat zich geen afval in of buiten de begrenzing van de milieubelastende activiteit kan verspreiden. Mocht er toch verontreiniging buiten de begrenzing van de milieubelastende activiteit plaatsvinden, dan moeten direct maatregelen worden getroffen om deze verontreiniging te verwijderen.

2.1.2 De verpakking van gevaarlijk afval moet zodanig zijn, dat:
a. niets van de inhoud uit de verpakking kan ontsnappen;
b. het materiaal van de verpakking niet door gevaarlijke stoffen kan worden aangetast, dan wel met die gevaarlijke stoffen een reactie kan aangaan dan wel een verbinding kan vormen;
c. deze tegen normale behandeling bestand is;
d. deze is voorzien van een etiket, waarop de gevaar aspecten van de gevaarlijke stof duidelijk zijn vermeld.

2.1.3 Afvalstoffen moeten zodanig gescheiden van elkaar worden opgeslagen dat de verschillende soorten afvalstoffen ten opzichte van elkaar geen reactiviteit kunnen veroorzaken.

3 AGRARISCHE VOORSCHRIFTEN

3.1.1 Bij de milieubelastende activiteit mogen ten hoogste de volgende aantallen dieren op het aangegeven huisvestingssysteem, met inbegrip van een aanvullende techniek, aanwezig zijn:

Stal	Code	**Diercategorie / huisvestigingssysteem en indien van toepassing aanvullende techniek / nummer systeembeschrijving**	**Aantal dieren**
5	HD1.100	Gespeende biggen minder dan 25 kg, overige huisvestingssystemen	80
6	HD1.8	Gespeende biggen minder dan 25 kg, mestopvang in water met mestafvoersysteem (OW2006.07.V1)	136
6	HD2.100	Kraamzeugen (inclusief biggen tot spenen), overige huisvestingssystemen	72
7	HD3.100	Guste en dragende zeugen, overige huisvestingssystemen (groepshuisvesting)	177
7	HD3.101	Guste en dragende zeugen, overige huisvestingssystemen (individuele huisvesting)	35
7	HD4.100	Dekberen van 7 maanden en ouder	2
7	HD5.100	Vleesvarkens van 25 kg en meer, opfokberen van 25 kg meer en jonger dan 7 maanden, opfokzeugen van 25 kg en meer, overige huisvestingssystemen	96
8	HD5.100 i.c.m. LW1.1	Vleesvarkens van 25 kg en meer, opfokberen van 25 kg meer en jonger dan 7 maanden, opfokzeugen van 25 kg en meer, biologisch luchtwassysteem (OW 2006.02.V1)	1.974
9	HD1.100 i.c.m. LW1.1	Gespeende biggen minder dan 25 kg, biologisch luchtwassysteem (OW 2006.02.V1)	1.050

3.1.2 Binnen de installatie moeten de maatregelen worden getroffen die zijn vastgelegd in de vergunning en in het document ‘BBT-conclusies Varkensbedrijf Holterman’, dat deel uitmaakt van deze vergunning.

3.2 Hygiënemaatregelen dierenverblijven

3.2.1 De vergunninghouder instrueert en informeert bezoekers en (tijdelijk) werkzame personen over de maatregelen en voorzieningen met betrekking tot het toepassen van de diersector-specifieke hygiëne- en preventiemaatregelen (o.a. met aandacht voor reiniging en desinfectie, mestafvoer, plaagdierenbestrijding, etc.).

MAATWERKVOORSCHRIFTEN GELUID

4 GELUID EN TRILLINGEN

4.1 Geluidsniveaus

4.1.1 Het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau (LAr,LT), veroorzaakt door de in de MBA aanwezige toestellen, werktuigen en installaties en door de in de MBA verrichte werkzaamheden en/of activiteiten, mag op de onderstaande beoordelingspunten niet meer bedragen dan:

Beschrijving (imissiepunt)	Dag (07.00 – 19.00 uur), hoogte 1,5 m	Avond (19.00 - 23.00 uur), hoogte 5 m	Nacht (23.00 - 07.00 uur), hoogte 5 m
Wolthaarsdijk WZ 11	40	37	30
Referentiepunt 100 m noord	46	43	36

(*): De ligging van de beoordelingspunten is aangegeven in de bijlage van de rapportage van het akoestisch onderzoek

4.1.2 Het maximale geluidniveau ($L_{A,max}$), veroorzaakt door de in de MBA aanwezige toestellen, werktuigen en installaties en door de in de MBA verrichte werkzaamheden en/of activiteiten, is ter plaatse van woningen van derden en andere geluidgevoelige bestemmingen niet meer dan:
- 70 dB(A) tussen 07.00 en 19.00 uur (dagperiode, waarneemhoogte 1,5 m);
- 65 dB(A) tussen 19.00 en 23.00 uur (avondperiode, waarneemhoogte 5 m);
- 60 dB(A) tussen 23.00 en 07.00 uur (nachtperiode, waarneemhoogte 5 m).

4.2 Algemeen

4.2.1 Het meten en berekenen van de geluidniveaus en het beoordelen van de meetresultaten moet plaatsvinden overeenkomstig de voorschriften van de methode II.8 uit de Omgevingsregeling, Bijlage IVh.

4.2.2 De motoren van bedrijfswagens en andere transportmiddelen met verbrandingsmotoren mogen tijdens het laden en lossen niet in werking zijn, tenzij dit voor het laden en lossen noodzakelijk is.

4.2.3 In de MBA mogen alleen verbrandingsmotoren in werking zijn die voorzien zijn van een in goede staat zijnde geluiddemper.

4.2.4 Audioapparatuur dient zodanig te zijn afgesteld dat geluid afkomstig van deze apparatuur niet hoorbaar is buiten de MBA.

4.2.5 Om geluidhinder in de omgeving te voorkomen is het noodzakelijk dat het verharde terrein vlak afgewerkt is. Dit mag klinkers, beton of asfalt zijn.

Omgevingswet

OVERWEGINGEN ALGEMEEN

1. PROCEDURELE ASPECTEN

1.1. Gegevens aanvrager

Op 11 november 2025 is een aanvraag om een omgevingsvergunning als bedoeld in de Omgevingswet (Ow) ontvangen. Het betreft een aanvraag van Varkensbedrijf Holterman.

1.2. Huidige vergunningsituatie

Voor de milieubelastende activiteiten (MBA 's) zijn eerder de onderstaande vergunningen en/of meldingen geaccepteerd:

Soort	Datum	Kenmerk	Onderwerp
Omgevingsvergunning milieu (WABO)	17 januari 2017	OGV 2016-149	Revisievergunning voor het veranderen van de varkenshouderij
Melding Activiteitenbesluit	27 februari 2017	AIM-sessie: Av6ngsabvoc	Plaatsen container met houtkachel en opslag van houtsnippers in sleufsilo
Melding Activiteitenbesluit	21 september 2020	AIM-sessie: Ab215mrdzul	Realiseren hal voor het opstellen van twee houtsnipper gestookte cv ketels
Melding Activiteitenbesluit	8 januari 2024	AIM-sessie: Almo6tso7c0	Opslagloods (werktuigenberging/stro-opslag)

De hierboven genoemde vergunning/meldingen, zijn volgens de Invoeringswet Omgevingswet gelijkgesteld aan een omgevingsvergunning voor een MBA voor onbepaalde tijd.

1.3. Vergunningplicht

De aanvraag heeft op basis van afdeling 3.6 van het Bal, in samenhang met regels uit het omgevingsplan, betrekking op de volgende milieubelastende activiteit:

- exploiteren van een ippc-installatie, installatie voor het houden van varkens: meer dan 2.000 plaatsen voor vleesvarkens (artikel 3.201 van het Bal, categorie 6.6 van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies);

De mestscheider en het hygiëniseren van mest zijn activiteiten die de ippc-installatie functioneel ondersteunen.

1.4. Bevoegd gezag

Wij zijn bevoegd gezag om te beslissen op de aanvraag om een omgevingsvergunning. Dit volgt uit artikel 5.8 van de Omgevingswet (Ow).

1.5. Beoordeling van de aanvraag

Na ontvangst van de aanvraag hebben wij deze getoetst op volledigheid. In verband met het ontbreken van een aantal gegevens hebben wij de aanvrager op 9 december 2025 in de gelegenheid gesteld om voor 15 januari 2026 de aanvraag aan te vullen.
Vervolgens is in overleg met vergunninghouder afgesproken om de actualisatie van de vergunning in deze procedure mee te nemen. Hiervoor hebben wij 16 januari 2026 gegevens

opgevraagd. Wij hebben de aanvullende gegevens per e-mail ontvangen op 24 februari en 30 april 2026. Na ontvangst van de aanvullende gegevens hebben wij de aanvraag opnieuw getoetst op volledigheid. Wij zijn van oordeel dat de aanvraag met de aanvullende gegevens voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van de gevolgen van de activiteit op de fysieke leefomgeving. De aanvraag is dan ook in behandeling genomen. De termijn voor het nemen van het besluit is opgeschort tot de dag waarop de aanvraag is aangevuld.

1.6. Procedure

Deze beschikking is voorbereid met de uitgebreide voorbereidingsprocedure als beschreven in paragraaf 16.5.3 van de Ow.
Gelet hierop hebben wij op 18 november 2025 overeenkomstig artikel 16.57 van de Ow van de aanvraag kennis gegeven op internet via www.officielebekendmakingen.nl.
Daarnaast hebben wij op 19 november 2025 van de aanvraag kennis gegeven in het Weekblad voor Salland.

Van het ontwerp van de beschikking hebben wij de kennisgeving digitaal gepubliceerd op internet: www.officiëlebekendmakingen.nl op 12 augustus 2026.
Vanaf 12 augustus 2026 heeft het ontwerp zes weken ter inzage gelegen en is eenieder in de gelegenheid gesteld om zienswijzen naar voren te brengen. Van deze gelegenheid is geen gebruik gemaakt.

Ten opzichte van de ontwerpvergunning zijn geen wijzigingen aangebracht.

2. M.E.R-BEOORDELINGSBESLUIT

Het voorgenomen project valt onder categorie A1 van bijlage van bijlage V, kolom 3, van het Ob. Ondanks dat de drempelwaarde zoals genoemd in de bijlage V, kolom 2, van het Ob niet wordt overschreden geldt er een m.e.r. beoordelingsplicht. Op 24 februari 2026 is de aanvraag aangevuld met een aanmeldingsnotitie m.e.r.-beoordelingsplicht.

De criteria van bijlage III van de EU-richtlijn zijn:

- de kenmerken van het project;
- de locatie van het project;
- soort en kenmerken van het potentiële effect.

Bij de aanmeldingsnotitie is een beschrijving (kenmerken en geplande maatregelen) gevoegd om aanzienlijke milieueffecten te vermijden of te voorkomen. Hiermee hebben we bij de toetsing rekening gehouden.

Hieronder volgt onze afweging.

2.1. Kenmerken van het project

Bij de kenmerken van het project wordt het volgende in aanmerking genomen:

1. de omvang en het ontwerp van het gehele project;
2. de cumulatie met andere bestaande en/of goedgekeurde projecten;
3. het gebruik van natuurlijke hulpbronnen, met name land, bodem, water en biodiversiteit;
4. de productie van afvalstoffen;
5. verontreiniging en hinder;
6. het risico van ongevallen en/of rampen die relevant zijn voor het project in kwestie, waaronder rampen die worden veroorzaakt door klimaatverandering, in overeenstemming met wetenschappelijke kennis;
7. de risico's voor de menselijke gezondheid (bijvoorbeeld als gevolg van waterverontreiniging of luchtvervuiling).

2.1.1. Overwegingen

Het project heeft betrekking op het oprichten van een mestscheider en het hygiëniseren van mest bij een IPPC-installatie voor het houden van varkens. Daarnaast wordt de vergunning geactualiseerd. Voor deze MBA geldt vergunningplicht overeenkomstig artikel 3.201 Bal. Daarnaast worden er op locatie 2 volwassen paarden, 2 volwassen pony's en 10 schapen gehouden. Hiervoor gelden de regels van het Omgevingsplan gemeente Raalte.
Er vinden geen wijzigingen plaats met betrekking tot het houden van dieren.
Naast de dierenverblijven zijn de bijbehorende voorzieningen en installaties op het bedrijf aanwezig.
In de paragrafen 6.1 van de overwegingen is een overzicht opgenomen van de vergunde en aangevraagde dierbezetting met bijbehorende ammoniak-, geur- en fijn stofemissie. Naast het houden van varkens worden er ook paarden, pony's en schapen gehouden. Deze veroorzaken 23,2 kg NH_3/jaar en 78 OUE/s. Voor deze dieren is geen emissiefactor voor fijnstof vastgesteld.

De aangevraagde situatie op het bedrijf met betrekking tot het houden van dieren komt overeen met de vergunde situatie.
De emissies bedragen:
- 3.879,8 kg per jaar;
- 39.130,6 OUE/s;
- 172.134,5 gram PM10 per jaar.

Het scheiden en het hygiëniseren van mest vindt plaats in een gesloten systeem, waarbij geen sprake is van emissies van ammoniak, geur en fijnstof.

2.1.2. Conclusie: kenmerken van het project

Gezien de kenmerken van het project bestaat er geen aanleiding om te beoordelen dat een milieueffectrapport nodig is.

2.2. Locatie van het project

Bij de plaats van het project wordt het volgende in overweging genomen:

1. het bestaande grondgebruik;
2. de relatieve rijkdom aan alsmede de kwaliteit en het regeneratievermogen van de natuurlijke hulpbronnen van het gebied;
3. het opnamevermogen van het natuurlijk milieu, waarbij in het bijzonder aandacht voor de volgende typen gebieden: wetlands, kustgebieden, berg- en bosgebieden, reservaten en natuurparken;
4. gebieden die in de wetgeving van lidstaten zijn aangeduid of door die wetgeving worden beschermd; speciale beschermingszones door de lidstaten aangewezen volgens Richtlijn 79/409/EEG (= Vogelrichtlijn) en Richtlijn 92/43/EEG (= Habitatrichtlijn);
5. gebieden waar de milieukwaliteitsnormen al niet worden nagekomen;
6. gebieden met een hoge bevolkingsdichtheid;
7. landschappen van historisch, cultureel of archeologisch belang.

2.2.1. Overwegingen

De locatie is gelegen in het buitengebied van de gemeente Raalte aan de Crismansweg 1 in Raalte. De omgeving is voornamelijk agrarisch. Er zijn verspreid liggende agrarische bedrijven en woningen van derden aanwezig. De dichtstbij gelegen woningen van derden is gesitueerd aan Wolthaarsdijk WZ 9 in Raalte (ongeveer 275 meter ten zuidwesten van het bedrijf). De dichtstbijzijnde agrarische bedrijfswoning is gesitueerd aan de Wolthaarsedijk WZ 11 in Raalte (ongeveer 75 meter ten westen van het bedrijf. Het bedrijf ligt niet in of nabij een grondwaterbeschermingsgebied. De bebouwde kom Raalte bevindt zich op ruim 1.500 meter. In de directe omgeving van het bedrijf liggen geen (kwetsbare) natuurgebieden. Het meest nabij gelegen zeer kwetsbaar gebied ligt op ongeveer 1.900 meter. Het Natura 2000-gebied ‘Boetelerveld’ ligt op ongeveer 4,3 kilometer van het bedrijf. In het kader van een Natura 2000-activiteit moet beoordeeld worden wat de voorgenomen bedrijfsactiviteiten voor effect hebben op de in de Natura 2000-gebieden en/of op de aanwezige beschermde plant- en diersoorten. De wijziging heeft uitsluitend betrekking op het realiseren van een mestscheider en het hygiëniseren van mest. Het gaat hierbij om een gesloten systeem waarbij geen sprake is van emissies van geur, ammoniak en fijnstof. De boven genoemde onderdelen van de locatie van het project zijn voldoende beschreven in de aanmeldnotitie met bijlagen en worden daarom hier niet verder uitgewerkt.

2.2.2. Conclusie plaats van het project

De locatie van het project leidt niet tot aanzienlijke milieueffecten om reden waarvan een milieueffectrapport moet worden opgesteld.

2.3. Soort en kenmerken van het potentiële effect

Bij de soort en kenmerken van het potentiële effect wordt in samenhang met de onder de punten 1 en 2 uiteengezette criteria, het volgende in aanmerking genomen:

1. de orde van grootte en het ruimtelijk bereik van de effecten (bijvoorbeeld geografisch gebied en omvang van de bevolking die getroffen kan worden);
2. de aard van het effect;
3. het grensoverschrijdend karakter van het effect;
4. de waarschijnlijkheid van het effect;
5. de verwachte aanvang, de duur, de frequentie en de omkeerbaarheid van het effect;

6. de cumulatie van effecten van andere bestaande en/of goedgekeurde projecten;
7. de mogelijkheid om de effecten doeltreffend te verminderen.

2.3.1. Overwegingen

Van belang is de ligging ten opzichte van de leefomgeving en de mogelijke (on)omkeerbaarheid van de effecten.

Bij de kenmerken van het project is in het bijzonder in overweging genomen de omvang van het project. Er is met name gelet op de emissie van ammoniak, geur en fijnstof en ook de maatregelen om deze emissies te beperken c.q. te reduceren. Ook zijn, gelet op de omgeving van het project, de geluid- en (volks)gezondheidsaspecten meegenomen in de overweging.

Ten aanzien van het houden van dieren zijn er geen wijzigingen ten opzichte van de verleende vergunning/geaccepteerde meldingen met betrekking tot ammoniak, geur en fijnstof.

- *Geluid*

Een akoestisch rapport maakt onderdeel uit van de aanvraag. Er heeft een beoordeling plaatsgevonden waarbij de belangen van de locatie en de bescherming van de woonomgeving zijn meegenomen.

- *(Volks)gezondheid*

Uit de notitie blijkt dat er maatregelen worden getroffen om de insleep en verspreiding van ziektekiemen te voorkomen.

2.3.2. Conclusie soorten en kenmerken van het potentiële project

Van potentiële aanzienlijke effecten is als gevolg van het voorgenomen project geen sprake. In dit kader dient geen MER te worden gemaakt.
Gelet hierop overwegen wij dat naar aanleiding van de soort en de kenmerken van het potentiële effect kan worden uitgesloten dat het project aanzienlijke milieueffecten kan hebben.

2.4. Maatregelen

Op grond van artikel 11.10 van het Ob is bij de aanmeldingsnotitie een beschrijving gevoegd van de kenmerken van het voorgenomen project en van de geplande maatregelen om aanzienlijke milieueffecten te vermijden of te voorkomen.

Wij hebben de kenmerken en maatregelen betrokken bij de toetsing of voor het project een milieueffectrapport moet worden gemaakt. Deze geven geen aanleiding voorschriften aan de vergunning te verbinden.

2.5. Conclusie

De voorgenomen projectactiviteit(en) van Varkensbedrijf Holterman leiden niet tot aanzienlijke milieueffecten, die via een milieueffectrapport nader onderzocht moeten worden. De kenmerken van het project, de locatie van het project en de soort en kenmerken van het potentiële effect zijn voldoende inzichtelijk. Aan de omgevingsvergunning worden daarom op grond van artikel 11.11 van het Ob geen voorschriften verbonden.

Omgevingswet

OVERWEGINGEN MILIEU

3. TOETSINGSKADER MILIEU

3.1. Inleiding

De aanvraag heeft betrekking op een milieubelastende activiteit (MBA) als bedoeld in artikel 3.200 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).
Het gaat hier om de volgende MBA('s):

Artikel Bal	MBA	Soort
3.200	het exploiteren van een ippc-installatie voor het houden van pluimvee of varkens, bedoeld in categorie 6.6 van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies	Kernactiviteit
4.860	Het behandelen van dierlijke meststoffen	Functioneel ondersteunende activiteit
3.4	Stookinstallaties	Functioneel ondersteunende activiteiten
3.24	Bovengrondse opslagtank voor opslag van gasolie	Bedrijfstakoverstijgende activiteit

Het betreft een MBA waartoe één of meer IPPC-installaties behoren, zoals genoemd in Bijlage I categorie 6.6 van de Richtlijn industriële emissies (Rie).

Als er nieuwe BBT-conclusies worden bekendgemaakt, geldt een actualisatieplicht voor IPPC-installaties (artikel 8.98, eerste lid, en 8.99, tweede lid, onder a, van het Bkl). De plicht houdt in dat:

- binnen een termijn van vier jaar na publicatie in het Publicatieblad van de Europese Unie van de BBT-conclusies voor de hoofdactiviteit van een IPPC-installatie de voorschriften van de omgevingsvergunning moeten worden getoetst aan de beste beschikbare technieken (BBT) die staan in deze(nieuwe) BBT-conclusies (en alle overige relevante BBT-documenten);
- als niet wordt voldaan aan deze BBT-conclusies moeten de vergunningvoorschriften worden geactualiseerd en;
- de betreffende IPPC-installatie binnen de termijn van vier jaar gaat voldoen aan deze geactualiseerde voorschriften.

De actualisatieplicht start dus op het moment dat de BBT-conclusies voor de hoofdactiviteit zijn gepubliceerd. Daarom zal bij IPPC-installaties waarin meerdere activiteiten uit bijlage 1 van de RIE worden uitgeoefend, bepaald moet worden welke activiteit voor de betreffende IPPC-installatie zal worden aangemerkt als de hoofdactiviteit.

Binnen deze milieubelastende activiteit vinden meerdere activiteiten uit bijlage 1 van de RIE plaats. Daarom is in overleg met de vergunninghouder nagegaan welke BBT-conclusies relevant zijn voor de hoofdactiviteit en welke BBT-conclusies daarmee het startpunt zullen worden van de (verplichte) vergunning actualisatie. Dit betekent dat na publicatie van deze BBT-conclusies in het publicatieblad van de Europese Unie de actualisatieplicht zal beginnen.

Er moet worden voldaan aan de BBT-conclusies voor de hoofactiviteit en aan andere relevante BBT-conclusies.

Artikel 8.99, eerste lid, van het Bkl geeft de omstandigheden aan waaronder het bevoegd gezag verplicht is de voorschriften van de omgevingsvergunning te wijzigen. Onder b wordt aangegeven dat de voorschriften van de vergunning moeten worden aangescherpt als – kort samengevat – de bescherming van het milieu dit noodzakelijk maakt. Of die noodzaak bestaat kan worden afgeleid uit het toetsingskader dat geldt voor het toepassen van de actualiseringsplicht van art. 8.99, eerste lid, van het Bkl. Op grond van artikel 8.97 van het Bkl heeft het bevoegd gezag de mogelijkheid om een vergunning aan te passen. Deze mogelijkheid bestaat voor zover dit in het belang van de bescherming van het milieu is.
Artikel 8.99, vijfde lid, van het Bkl geeft het bevoegd gezag de mogelijkheid om, ter bescherming van het milieu, andere technieken voor te schrijven dan in de aanvraag zijn opgenomen en daarmee de grondslag van de aanvraag te verlaten. Op grond van artikel 16.56 van de Ow is de vergunninghouder verplicht desgevraagd gegevens aan het bevoegd gezag te overleggen die nodig zijn voor de beoordeling of alle relevante BBT-maatregelen worden toegepast.
In dit geval is er sprake van een omstandigheid als bedoeld in artikel 8.99, eerste lid, van het Bkl.

Naar aanleiding van de ingediende aanvraag hebben wij besloten, dat wij een revisievergunning voor de gehele MBA verlenen.
Dit wordt gedaan omdat een groot aantal opgenomen voorschriften als zorgplicht worden aangemerkt. Daarnaast moeten de nieuwste BBT-conclusies nog worden opgenomen in de vergunning.
Ook is het ten behoeve van een doelmatige uitvoering en handhaving wenselijk om revisievergunning te verlenen.

3.2. Toetsing aanvraag

Bij onze beslissing op de aanvraag hebben wij conform artikel 8.9 van het Bkl beoordeeld of:

- milieuverontreiniging door de activiteit geïntegreerd wordt voorkomen of, wanneer dit niet mogelijk is, beperkt;
- emissies in de lucht, het water en de bodem en het ontstaan van afval door die activiteit worden voorkomen of, wanneer dat niet mogelijk is, beperkt om een hoog niveau van bescherming van het milieu in zijn geheel te bereiken;
- alle passende preventieve maatregelen tegen milieuverontreiniging worden getroffen;
- de voor de activiteit in aanmerking komende beste beschikbare technieken worden toegepast;
- geen significante verontreiniging wordt veroorzaakt;
- energie doelmatig wordt gebruikt;
- maatregelen worden getroffen om ongevallen te voorkomen en de gevolgen daarvan te beperken;
- bij de definitieve beëindiging van activiteiten maatregelen worden getroffen om elk risico van milieuverontreiniging door de activiteit voor het terrein waarop de activiteit werd verricht, te voorkomen of te beperken, als dat nodig om dat terrein weer geschikt te maken voor toekomstig hergebruik;
- het ontstaan van afvalstoffen en afvalwater zo veel mogelijk wordt voorkomen of beperkt en de ontstane afvalstoffen doelmatig worden beheerd.

3.3. Besluit activiteiten leefomgeving

Binnen de kernactiviteit vinden de volgende activiteiten plaats die vallen onder de werkingssfeer van de algemene regels van hoofdstuk 4 van het Bal:

- kleinschalig tanken (paragraaf 4.39 Bal);
- bereiden van drinkwater voor landbouwhuisdieren (paragraaf 4.81 Bal);
- dierenverblijven (paragraaf 4.82 Bal);
- opslaan van vaste mest, champost of dikke fractie (paragraaf 4.83 Bal);

- opslaan van drijfmest, digestaat of dunne fractie in een mestbassin (paragraaf 4.86 Bal);
- een mestbehandelingsinstallatie (paragraaf 4.87 Bal).

Er moet worden voldaan aan de hiervoor genoemde paragrafen uit het Bal, voor zover deze betrekking hebben op de genoemde MBA's.

Daarnaast gelden voor de MBA's de volgende paragrafen van afdeling 22.3 van het Omgevingsplan gemeente Raalte:

- paragraaf 22.3.4 Geluid;
- paragraaf 22.3.6 Geur;
- paragraaf 22.3.8.2 Lozen van afvloeiend hemelwater dat niet afkomstig is van een bodembeschermende voorziening;
- paragraaf 22.3.8.3 Lozen van huishoudelijk afvalwater.

3.4. Zorgplicht

Specifieke zorgplicht
Voor milieubelastende activiteiten zoals omschreven in het Bal geldt naast algemene regels of een eventuele vergunningplicht een specifieke zorgplicht.

Deze specifieke zorgplicht staat in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Hij geldt voor de milieubelastende activiteiten die in hoofdstuk 3 van het Bal zijn aangewezen. Dat betekent dat de specifieke zorgplicht ook geldt voor activiteiten, waarvoor in hoofdstuk 4 en 5 voorschriften zijn opgenomen.

Artikel 2.11 van het Bal bestaat uit twee delen. Het eerste deel verplicht degene die de activiteit verricht om zorg te dragen voor bepaalde milieubelangen. Hoewel de zorgplicht een open norm is en moet blijven, wordt in het tweede deel van het artikel nader geconcretiseerd waaruit die zorgplicht in ieder geval bestaat. Dit geeft een handvat aan degene die de activiteit verricht om de vereiste zorg in te vullen. Het betreft geen uitputtende concretisering.

In het algemeen zal de specifieke zorgplicht niet overtreden worden indien de activiteit op de gebruikelijke manier wordt uitgevoerd. De specifieke zorgplicht verbiedt handelingen waarvan duidelijk is dat deze niet toegestaan kunnen worden en iedereen zou moeten weten dat ze niet door de beugel kunnen.

Aan deze vergunning zullen geen voorschriften worden verbonden voor activiteiten of aspecten, die al voldoende worden gedekt door de specifieke zorgplicht. Daar waar deze volgens ons in een specifiek geval onvoldoende duidelijkheid biedt, is de specifieke zorgplicht nader ingevuld met vergunningvoorschriften. Vergunningvoorschriften zijn ook gesteld als dat verplicht is op grond van paragraaf 8.5.2 van het Bkl. Dit is in de volgende hoofdstukken per milieuaspect uitgewerkt.

4. AFVALSTOFFEN

4.1. Afvalstoffen algemeen

4.1.1. Grondstoffengebruik en afvalafvalpreventie

Het verminderen van grondstofgebruik is één van de hoofddoelstellingen van het afvalstoffenbeleid. In het onderwerp 'Grondstoffengebruik en afvalafvalpreventie' van het Circulair Materialenplan, hierna aangeduid als het CMP, is het beleid uitgewerkt voor grondstoffengebruik en afvalafvalpreventie. De uitwerking van grondstoffengebruik en afvalafvalpreventie vindt voornamelijk plaats via het Nationaal programma Circulaire Economie (NPCE). In het CMP is de 'Handreiking grondstoffengebruik en afvalafvalpreventie in de omgevingsvergunning' opgenomen. In de bijlage van de handreiking zijn de milieubelastende

activiteiten opgenomen waarvoor de aanvraagvereisten van artikel 7.27 Omgevingsregeling gelden.
Op grond van artikel 8.10 Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) (vaststelling van de beste beschikbare technieken) en artikel 8.29 Bkl kan het bevoegd gezag voorschriften in omgevingsvergunningen opnemen om invulling te geven aan dit aspect.

In alle bedrijfsprocessen kunnen mogelijkheden bestaan om het ontstaan van afvalstoffen en het - directe of indirecte - gebruik van grondstoffen terug te dringen of de bestaande grondstoffen te vervangen door duurzame alternatieven. Zowel het beperken van de hoeveelheid afvalstoffen als het terugdringen van de hoeveelheid grondstoffen levert direct een financiële besparing op.
Uitgangspunt voor alle bedrijven is dat het ontstaan van afval moet worden voorkomen of beperkt.
Binnen de milieubelastende activiteit ontstaan de volgende afvalstoffen:

- Spuiwater
- Restafval
- Kadavers;
- TL-buizen, Lampen en KGA

Gezien de geringe hoeveelheid afval die binnen de locatie vrijkomt concluderen wij dat grondstoffengebruik en afvalpreventie niet relevant is. Wij hebben daarom in deze vergunning verder geen aandacht besteed aan grondstoffengebruik en afvalpreventie van afvalstoffen. Binnen het bedrijf worden de afvalstoffen al apart opgeslagen en afgevoerd.

5. WATERBESPARING

5.1. Waterbesparing

5.1.1. Algemeen

De winning van drinkwater kost geld, grondstoffen en energie. Het zuinig gebruik van drinkwater vormt dan ook onderdeel van de oogmerken van de regels over milieubelastende activiteiten (het zuinig gebruik van energie en grondstoffen). Het gebruik van drinkwater als proceswater moet zoveel mogelijk worden beperkt tot die processen waarvoor water van een bepaalde kwaliteit noodzakelijk is. Het gebruik van drinkwater als koelwater bijvoorbeeld moet zoveel mogelijk worden voorkomen.

5.1.2. Grondwater

Voor het onttrekken van grondwater is veelal een vergunning benodigd. Dit is geregeld in afdeling 16.3 van het Bal of de waterschapsverordening, en is een wateractiviteit. Wij mogen daarom in deze vergunning geen eisen stellen aan de winning van grondwater.

Het Bkl verplicht ons echter wel te toetsen of grondstoffen doelmatig worden gebruikt. Ook moet worden voorkomen dat afvalwater ontstaat en als dat niet mogelijk is, moet afvalwater doelmatig worden beheerd.

Binnen de bedrijfsprocessen wordt 15.000 m^3/jaar grondwater verbruikt.
Het grondwater wordt gebruikt voor drinkwater voor de dieren en reinigingswerkzaamheden.
Er zijn geen alternatieven beschikbaar. Wij zijn daarom van mening dat het in deze situatie niet nodig is om voorschriften met betrekking tot beperking van het grondwaterverbruik in de vergunning op te nemen.

5.1.3. Drinkwaterverbruik

Binnen de MBA wordt geen leidingwater verbruikt.

6. DIERENVERBLIJVEN EN EMISSIE

6.1. Dieraantallen en (huisvestings)systemen vergund en aangevraagd

In tabel 1 zijn het aantal dieren, de ammoniakemissie (kg NH_3 per jaar), de geuremissie (OU_E/s) en de fijnstofemissie (gram PM_{10} per jaar) weergegeven op basis van de geldende vergunning. De emissiefactoren zijn per dierplaats. Het maximale aantal te houden dieren is gelijk aan het aantal dierplaatsen.

Tabel 1 geldende vergunning

Stal	Code	Diercategorie / huisvestingssysteem en indien van toepassing aanvullende techniek / nummer systeembeschrijving	Aantal dieren	Ammoniakemissie		Geuremissie		Fijnstofemissie	
				Ammoniak-emissiefactor	Totaal ammoniak	Geur-emissie-factor	Totaal geur	Fijnstof-emissie-factor	Totaal fijnstof
5	HD1.100	Gespeende biggen minder dan 25 kg, overige huisvestingssystemen	80	0,69	55,20	7,8	624,0	74	5.920
6	HD1.8	Gespeende biggen, Mestopvang in water met mestafvoersysteem (OW2006.07V1)	136	0,15	20,40	5,4	734,4	56	7.616
6	HD2.100	Kraamzeugen (inclusief biggen tot spenen), overige huisvestingssystemen	72	8,3	597,60	27,9	2.008,8	160	11.520
7	HD3.100	Guste en dragende zeugen, overige huisvestingssystemen (groepshuisvesting)	177	4,2	743,40	18,7	3.309,9	175	30.975
7	HD3.101	Guste en dragende zeugen, overige huisvestingssystemen (individuele huisvesting)	35	4,2	147,00	18,7	654,5	175	6.125
7	HD4.100	Dekberen van 7 maanden en ouder, overige huisvestingssystemen	2	5,5	11,00	18,7	37,4	180	360,0
7	HD5.100	Vleesvarkens van 25 kg en meer, opfokberen van 25 kg meer en jonger dan 7 maanden, opfokzeugen van 25 kg en meer, overige huisvestingssystemen	96	3	288,00	23	2.208,0	153	14.688,0
8	HD5.100 LW1.1	Vleesvarkens van 25 kg en meer, opfokberen van 25 kg meer en jonger dan 7 maanden, opfokzeugen van 25 kg en meer, overige huisvestingssystemen met biologische luchtwasser (OW2006.02.V1)	1.974	0,9	1.776,60	12,65	24.971,1	38,25	75.505,5
9	HD1.100 LW1.1	Gespeende biggen minder dan 25 kg, overige huisvestingssystemen met biologische luchtwasser (OW2006.02.V1)	1.050	0,207	217,35	4,29	4.504,5	18,5	19.425,0
		Totaal			**3.856,55**		**39.052,6**		**172.134,5**

6.2. Toepassing (huisvestings)systemen

In een deel van stal 6 wordt een emissiearm huisvestingssysteem toegepast waarbij is verwezen naar een nummer van een systeembeschrijving. Daarnaast zijn de stallen 8 en 9 aangesloten op een biologisch luchtwassysteem (aanvullende techniek). De uitvoering van dit emissiearme huisvestingssysteem en deze aanvullende techniek moet overeenkomen met de beschrijving van dat emissiearme huisvestingssysteem en die aanvullende techniek. Dit is opgenomen in artikel 4.5 van de Omgevingsregeling. Artikel 4.817 van het Bal verwijst hiernaar. Op basis van de gegevens bij de aanvraag is vastgesteld welke huisvestingssystemen en aanvullende technieken in de aanvraag zijn opgenomen. Deze systemen en technieken zijn vermeld in tabel 2. Voor de berekening van de emissies uit de dierenverblijven kan terecht van de in deze tabel opgenomen emissiefactoren worden uitgegaan.
Doordat artikel 4.817 een rechtstreekse werking heeft zijn voor dit onderdeel geen voorschriften met betrekking tot de uitvoering en het gebruik in de vergunning opgenomen.

7. BESTE BESCHIKBARE TECHNIEKEN

In het belang van het bereiken van een hoog niveau van bescherming van het milieu moeten aan de vergunning voorschriften worden verbonden, die nodig zijn om de nadelige gevolgen die de MBA voor het milieu kan veroorzaken, te voorkomen of, wanneer dat niet mogelijk is, zoveel mogelijk – bij voorkeur bij de bron – te beperken en ongedaan te maken. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat bij het uitoefenen van de MBA ten minste de voor die MBA in aanmerking komende beste beschikbare technieken (BBT) worden toegepast.

Bij het bepalen van de BBT moet rekening gehouden worden met de BBT-conclusies en informatiedocumenten in bijlage XVIII, onder A, van het Bkl.

7.1. IPPC-installatie

De Europese richtlijn industriële emissies (RIE) geeft milieueisen voor de installaties die genoemd staan in de bij de richtlijn behorende bijlage I. Wanneer een installatie daar genoemd is, spreken we van een IPPC-installatie. Voor veehouderijen vallen de volgende installaties onder de werking van de RIE:

- meer dan 40.000 plaatsen voor pluimvee, of;
- meer dan 2.000 plaatsen voor vleesvarkens (van meer dan 30 kg), of;
- meer dan 750 plaatsen voor zeugen.

De activiteit waarvoor vergunning wordt aangevraagd, heeft betrekking op de realisatie van een bedrijf met 2.070 dierplaatsen voor vleesvarkens. Hiermee wordt de ondergrenswaarde van 2.000 plaatsen voor vleesvarkens overschreden waardoor de installatie moet worden aangemerkt als een IPPC-installatie. Het toetsingskader wordt gevormd door de betreffende artikelen van de Omgevingswet waarin de RIE is geïmplementeerd.

7.2. BBT-documenten

Er moet worden voldaan aan de BBT-conclusies voor de hoofdactiviteit en aan andere relevante BBT-conclusies. Op grond van de beoordelingsregels van het Bkl moet voor het bepalen van BBT voor de installaties en processen binnen de MBA aanvullend een toetsing plaatsvinden aan relevante aangewezen informatiedocumenten. Met betrekking tot het bepalen van BBT bij het toetsen aan de BBT-conclusies bij vergunningverlening moet het bevoegd gezag bij het toetsen aan de BBT-conclusies de actualiteit hiervan nagaan ten aanzien van de ontwikkelingen van BBT die sinds het vaststellen van de BBT-conclusies hebben plaatsgevonden. Bronnen voor ontwikkelingen ten aanzien van BBT zijn onder andere de concepten van herziene BREF's.

Wij hebben rekening gehouden met de volgende BBT-conclusies:

Categorie in bijlage 1 RIE	Belangrijkste BBT-conclusies	Ook van belang zijnde BBT-conclusies / BREF's
6.6 Intensieve pluimvee- of varkenshouderij: a. met meer dan 40 000 plaatsen voor pluimvee; b. met meer dan 2 000 plaatsen voor mestvarkens (van meer dan 30 kg), of; c. met meer dan 750 plaatsen voor zeugen.	BBT conclusies voor intensieve pluimvee- of varkenshouderij	BREF Op- en overslag bulkgoederen (BREF EFS) BREF Energie-efficiëntie

Naast de BBT-conclusies hebben wij rekening gehouden met de volgende in bijlage XVIII van het Bkl aangewezen informatiedocumenten over BBT:

- Bodembescherming; combinaties van voorzieningen en maatregelen (BB-CVM), Versie 2020-01, april 2020;
- Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen 15 (PGS 15): Opslag van verpakte gevaarlijke stoffen, versie 1.0 augustus 2021;
- Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 30 (PGS 30): Vloeibare brandstoffen in bovengrondse tank- en afleverinstallaties, versie 1.0, augustus 2021.

De geactualiseerde versie van PGS 15 is nog niet aangewezen in bijlage II van de Omgevingsregeling als BBT-informatiedocument. Omdat verwacht wordt dat dit binnen een redelijke termijn gaat gebeuren hebben wij getoetst aan versie 1.1, april 2026.

Een verdere beschouwing van de BBT is terug te vinden bij de afzonderlijke toetsing van de relevante milieucomponenten.
In dit hoofdstuk is specifiek ingegaan op de BBT-conclusies.

7.3. BBT-conclusies

7.3.1. BBT-conclusies voor intensieve pluimvee- of varkenshouderij

De BBT-conclusies voor intensieve pluimvee- of varkenshouderij, zoals op 21 februari 2017 gepubliceerd door de Europese Commissie, bevatten de volgende aspecten.

Milieubeheerssystemen
Een milieubeheerssysteem heeft tot doel om de algehele milieuprestaties van de veehouderij te verbeteren. Het gaat dan onder meer om het opstellen van een milieubeleid, de planning, vaststelling en uitvoering van procedures en het controleren van de prestaties en het nemen van corrigerende maatregelen. Dit aspect vertaalt zich in de zin van een verplichte boekhouding, waarin onder meer water- en energieverbruik, hoeveelheid veevoer en de hoeveelheid afval en meststoffen worden bijgehouden.
Hiervoor gelden de registratieverplichtingen voor veevoer en mest op grond van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet, de onderhoudsvoorschriften zoals deze zijn opgenomen in het Bal (huisvestingssystemen en luchtwassystemen) en de registratievoorschriften in deze vergunning en het Bal (dieraantallen, energie, water en afval).

Goede bedrijfspraktijken
Dit aspect vertaalt zich in de ligging van de installatie, noodplannen, voorlichting en opleiding van personeel en het onderhouden van installaties. Hiervoor gelden de voorschriften zoals deze zijn opgenomen in het Bal (voor zover dit van toepassing is) en deze vergunning. Daarnaast zijn hiervoor regels opgenomen in de Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet). Dit geldt voor de voorlichting en opleiding van personeel en het onderhoud van gereedschap, machines en installaties (arbeidsmiddelen). Om veilig en gezond te kunnen werken dienen arbeidsmiddelen in goede staat te verkeren en op de juiste wijze te worden gebruikt. Opleiding en voorlichting van personeel is standaard bedrijfspraktijk. Voor specifieke installaties zijn controlevoorschriften opgenomen in het Bal (voor zover dit van toepassing is) en deze vergunning.

Een ander onderdeel van een goede bedrijfspraktijk is het zodanig situeren van activiteiten om overlast naar de omgeving te beperken. Dit vindt zijn uitwerking in de verschillende toetsingskaders die in deze beoordeling zijn behandeld.
Verder gaat het om het zodanig opslaan van dode dieren dat emissies worden voorkomen of verminderd. De regels voor het opslaan van dode dieren (kadavers) staan in de Regeling dierlijke producten. In de omgevingsvergunning is geen verdere toets nodig.

Voedingsbeheer (stikstof- en fosforuitscheiding met bijbehorende monitoring)
De uitstoot van mineralen uit mest, waar dit aspect betrekking op heeft, is geïmplementeerd in de Meststoffenwet en behoeft in de omgevingsvergunning geen verdere toets. Met een normale landbouwpraktijk wordt voldaan aan deze BBT. Monitoring vindt op landelijk niveau plaats.

Water (efficiënt gebruik van water / productie afvalwater / emissies via afvalwater)
In de BBT-conclusies worden een aantal waterbesparende maatregelen en afvalwater beperkende technieken beschreven. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om het gebruik van hogedrukreinigers welke zuiniger zijn bij het schoonspuiten van stallen, het ijken, controleren en onderhouden van de drinkwaterinstallatie, het bijhouden van het waterverbruik en de vervuilde zones van het erf zo klein mogelijk te houden. Hiervoor gelden de voorschriften zoals deze zijn opgenomen in het Bal (zorgplicht). Een aantal technieken zijn onderdeel van een normale landbouwpraktijk. Verder wordt voor het waterverbruik en de besparende maatregelen verwezen naar de toetsing zoals elders in de beoordeling van de aanvraag is opgenomen. Voor het uitrijden van afvalwater en voor het lozen van afvalwater met meststoffen gelden eveneens de voorschriften uit het Bal.

Efficiënt gebruik van energie (energiebesparing)
In de BBT-conclusies worden enkele aspecten als isolatiewaarden in stallen, ventilatiewijzen en verlichting beschreven. Voor het energieverbruik en de besparende maatregelen wordt verder verwezen naar de toetsing zoals elders in de beoordeling van de aanvraag is opgenomen. Met het voldoen aan de energiebesparingsverplichting wordt aan BBT voldaan.

Geluid (geluidsbeheerplan en geluidemissies)
Het is BBT om een geluidsbeheerplan op te zetten en na te leven en om één of een combinatie van de technieken te gebruiken om geluidsemissies te voorkomen of te beperken. Een geluidsbeheersplan is alleen van toepassing wanneer geluidshinder wordt verwacht of is aangetoond. Dit is geïmplementeerd in de vergunningverlening door de toetsing aan het gemeentelijk geluidbeleid (in het omgevingsplan) en/of de Handleiding meten en rekenen industrielawaai (handreiking). Op basis van deze toetsing wordt geluidshinder voorkomen. Wanneer niet aan de vergunningvoorschriften wordt voldaan, die volgen uit de toetsing aan de handreiking, wordt daarop gehandhaafd. Het maken van een geluidsbeheerplan is daarom niet nodig.

Voor het voldoen aan BBT voor het voorkomen of verminderen van geluidsemissie moeten één of een combinatie van technieken worden toegepast.
Uit de aanvraag (akoestisch onderzoek blijkt dat de volgende ‘technieken’ worden toegepast.

- Het in goede staat onderhouden van eigen materieel;
- De luchtwasser is centraal gepositioneerd waardoor de afstand tot omliggende woningen zo groot mogelijk is;
- Het via buisleidingen verpompen van mest naar de mestopslag;
- Laad- en losactiviteiten vinden zoveel mogelijk plaats tussen de bedrijfsgebouwen.

Door het volgen van het omgevingsplan en het toepassen van de aangegeven technieken wordt aan deze BBT voldaan. Voor een verdere beschouwing van de geluidsemissies wordt hier volstaan met een verwijzing naar het hoofdstuk ‘Geluid’.

Huisvesting (stofemissies (grof en fijnstof) voorkomen / geurbeheersplan inclusief bijbehorende monitoring / geuremissies voorkomen / ammoniakemissie)
In de BBT-conclusies zijn, voor wat betreft de diercategorieën waarvoor voldoende bewezen technieken zijn ontwikkeld, huisvestingssystemen beschreven welke voldoen aan het criterium BBT. De passende maatregelen tegen verontreiniging zijn voor de vergunninghouder hierbij niet alleen op het gebruik van de stallen van toepassing, maar ook op de kosten, bouwwijze, ontwerp, onderhoud en ontmanteling ervan. Hierbij spelen de emissies van ammoniak, geur, stof en geluid een rol, maar ook het energieverbruik en het afvalwater zijn afwegingscriteria.

In onderhavige situatie wordt bij de gespeende biggen (stal 6) een emissiearm huisvestingssysteem en bij de vleesvarkens en gespende biggen (stal 8 en 9) een aanvullende techniek toegepast. Uit de beoordeling hierna onder het kopje '*BBT dierenverblijven voor ammoniak (hoofdstuk* 8 *Ammoniakemissie uit dierenverblijven) en BBT dierenverblijven voor fijnstof (hoofdstuk* 10 *Emissie fijnstof uit dierenverblijven)*' blijkt dat de toegepaste emissiearme huisvestingssystemen met inbegrip van een aanvullende techniek voldoen aan het criterium dat het toepassen van de BBT vereist (toetsing op basis van het Bal).

Hieronder zijn de verschillende onderdelen uitgewerkt:

- stofemissies (grof en fijnstof) voorkomen

Met betrekking tot de stofemissie moet in elke stal één of een combinatie van technieken worden gebruikt. Het gaat hier om technieken om het ontstaan van stof te voorkomen, de concentratie van stof in de stal te verminderen en de uitstoot van stof te verminderen (verlagen stofconcentratie in de lucht uit de stal). Niet alle beschikbare fijnstof technieken zijn in de BBT-conclusie genoemd, zoals een nageschakelde droogtunnel of warmtewisselaars. Deze technieken zijn echter gelijkwaardig of beter dan andere in de BBT-conclusie genoemde technieken en kunnen daarom ook worden toegepast.
De stallen 8 en 9 worden aangesloten op een luchtwasser. Daarnaast worden voerbakken met deksels ingezet en wordt samengeperst droogvoer verstrekt.

- geurbeheersplan inclusief bijbehorende monitoring

Met betrekking tot geur is het BBT om bij een (bijna) overbelaste situatie of bij een historie van klachten op geurgevoelige objecten een geurbeheersplan te maken, uit te voeren en te evalueren. Aan de bijbehorende monitoring wordt voldaan door het toepassen van een geurberekening met V-stacks vergunning met gebruikmaking van de emissiefactoren (voor huisvestingssystemen) en reductiepercentages (voor aanvullende technieken) uit de bijlagen V en VI van de Omgevingsregeling.
De beoordeling van de geurbelasting is hierna uitgewerkt in het hoofdstuk 'Geurhinder uit dierenverblijven'.
De geurbelasting op geurgevoelige objecten is lager dan of gelijk aan de norm voor geurbelasting. Ook is geen sprake van een klachtenpatroon met betrekking tot geurhinder dat is veroorzaakt door dit bedrijf. In deze situatie is het opstellen van een geurbeheersplan niet nodig.

- geuremissies voorkomen

Voor het voldoen aan BBT voor het voorkomen van geuremissie moet een combinatie van de technieken worden toegepast.
Aan de gelden geurregelgeving wordt voldaan. Alle ventilatie wordt uitstoten boven de nokhoogte.
In een deel van stal 6 wordt een emissiearm huisvestingssysteem toegepast. Daarnaast zijn de stallen 8 en 9 aangesloten op een luchtwasser.
Na elke productieronde worden de stallen schoongemaakt en wordt door het toepassen van een optimaal stalklimaat blijven de hokken schoon. De gehygiëniseerde mest wordt in afgesloten bakken opgeslagen.

- ammoniakemissie

Voor ammoniak wordt voldaan aan BBT wanneer wordt voldaan aan de regels voor het houden van landbouwhuisdieren in dierenverblijven uit het Bal.
Door het toepassen van een emissiearm huisvestingssysteem in een gedeelte van stal 6 en het toepassen van een aanvullende techniek in de stallen 8 en 9 is aan deze BBT voldaan.

Voor wat betreft de emissies van ammoniak, geur en fijnstof wordt hier verder volstaan met een verwijzing naar de volgende hoofdstukken waarin dit is beschouwd.

Opslag van vaste mest en drijfmest (emissies naar de lucht / emissies naar water en bodem)
Voor de opslag van mest wordt onderscheid gemaakt in niet verpompbare (vaste mest, dikke mestfractie) en verpompbare of vloeibare mest (drijfmest, dunne mestfractie). Voor de vloeibare mest geldt dat deze in een afgedekte opslag moet worden bewaard (bijv. mestbassin of mestkelder). Voor de vaste mestopslagen geldt dat deze op een dichte vloer moet worden opgeslagen met afdekking dan wel percolaatopvang. Waar van toepassing gelden de voorschriften zoals deze zijn opgenomen in het Bal en het Omgevingsplan gemeente Raalte.

Verwerking van mest op de boerderij (toepassen van mestverwerkingstechnieken)
Het mestbe-/verwerken is geen verplichting vanuit de BBT-conclusies, maar wanneer deze op bedrijfsniveau worden toegepast kunnen hieraan eisen worden gesteld.
Binnen deze locatie wordt mest gescheiden en wordt de dikke fractie gehygiëniseerd.
Dit proces vindt plaats binnen een volledig gesloten systeem.
De gehygiëniseerde dikke fractie wordt opgeslagen in gesloten bakken. De dunne fractie wordt opgeslagen in het mestbassin.

Het uitrijden van mest (voorkomen stikstof en fosforemissie / ammoniakemissie / onderwerken mest)
De regels voor het uitrijden van mest zijn opgenomen in paragraaf 3.2.20 van het Bal (op of in de bodem brengen van meststoffen). Dit behoeft in de omgevingsvergunning geen verdere toets.

Gehele productieproces (berekenen ammoniakemissie)
Met de verplichte registratie op grond van de meststoffenwet (aan- en afvoer mineralen) en de gegevens uit de (aanvraag) omgevingsvergunning wordt invulling gegeven aan deze BBT-conclusie.

Monitoring (monitoring ammoniak / stof monitoren / monitoren ammoniak en fijnstof emissies bij stallen met luchtzuiveringsinstallaties) / monitoren overige parameters)
De BBT is om zowel ammoniakemissies als (fijn)stofemissies in de lucht te monitoren. Met het systeem van het berekenen van de ammoniak- en fijnstofemissie in de Omgevingsregeling wordt aan deze BBT-conclusie voldaan.
Het is BBT om een luchtzuiveringsinstallatie te bemeten volgens een protocol en daarnaast de werking van het systeem te monitoren. Met het systeem van het berekenen en meten van de emissies in de Omgevingsregeling en de monitoringseisen in het Bal voor luchtwassers en de monitoringseisen in systeembeschrijvingen wordt aan deze eis voldaan.
Het is BBT om diverse parameters te registreren. Dit kan ook als onderdeel van het milieubeheerssysteem (zie hiervoor).

7.3.2. BREF Op- en overslag bulkgoederen (BREF EFS)

De BREF EFS is van toepassing op de opslag, het transport en de verlading van vloeistoffen, vloeibare gassen en vaste stoffen bij IPPC-installaties onafhankelijk van de sector of industrie. Deze horizontale BREF gaat in op de emissies naar de lucht, bodem, water, waarbij de meeste aandacht uitgaat naar de emissies naar de lucht. De informatie met betrekking tot emissies van de opslag, handeling en transport van vaste stoffen is gericht op stof.
In de categorie specifieke BREF's (primaire BREF's) zijn ook technieken opgenomen voor op- en overslag. Die technieken zijn dan specifiek voor die branche. De specifieke maatregelen uit

de primaire BREF's verdienen de voorkeur boven de generieke maatregelen uit de horizontale BREF's. Zo zijn in de BBT-conclusies voor de intensieve pluimvee- of varkenshouderij specifieke maatregelen opgenomen voor de opslag van dierlijke mest.
Voor de opslag van verpakte gevaarlijke stoffen en de opslag van vloeistoffen en gassen in opslagtanks zijn voorwaarden gesteld in de PGS-richtlijnen. Deze zijn van toepassing op basis van de algemeen werkende regels in het Bal. De technische en organisatorische maatregelen uit de BREF EFS zijn verwerkt in deze Nederlandse BBT-documenten.

De eisen aan emissies naar de lucht uit deze BREF zijn opgenomen in het Bal. De BBT-conclusies in de BREF EFS hebben mede betrekking op emissies naar de lucht. Ten behoeve van onderhavige aanvraag moeten de gevolgen voor het milieu worden beoordeeld, voor zover deze betrekking hebben op emissies naar de lucht en geur. Deze beoordeling is weergegeven in het hoofdstuk 'Lucht' in deze overwegingen.

Voor de aangevraagde activiteiten en daarbij behorende voorzieningen zijn, rekening houdend met de in dit besluit opgenomen voorschriften, in overeenstemming met de in de BREF EFS genoemde BBT. De maatregelen staan in een redelijke verhouding tot de schaal van de installatie.

7.3.3. BREF Energie-efficiëntie

De BREF Energie-efficiency is van toepassing op alle IPPC-installaties, behalve degenen die vallen onder het systeem van Emissiehandel. Deze BREF bevat daarom richtsnoeren en conclusies inzake technieken voor energie-efficiëntie die voor alle onder de RIE vallende installaties in het algemeen als BAT-compatibel worden beschouwd. Deze BREF:

- bevat geen specifieke informatie over processen en activiteiten in sectoren die onder andere BREF-documenten vallen;
- stelt geen sectorspecifieke BBT vast.

Proces specifieke BAT voor energie-efficiëntie en daarmee samenhangende energieverbruiksniveaus worden in de desbetreffende verticale sectorspecifieke BREF-documenten gegeven. Voor het energieverbruik en de besparende maatregelen wordt verder verwezen naar de toetsing zoals elders in de beoordeling van de aanvraag is opgenomen. Hieruit volgt dat de aangevraagde en vergunde activiteiten met de in dit besluit opgenomen voorschriften in overeenstemming zijn met de BREF Energie-efficiëntie.

8. AMMONIAKEMISSIE UIT DIERENVERBLIJVEN

8.1. BBT dierenverblijven ammoniak

8.1.1. Toetsingskader

Voor zover het de toepassing van de BBT in de dierenverblijven betreft, is de aanvraag getoetst aan het Bal, artikelen 4.806, eerste lid, 4.807 en 4.818 tot en met 4.821.

Voor diercategorieën waarvoor het redelijk is om emissie-eisen te stellen zijn emissiegrenswaarden voor ammoniak opgenomen in het Bal. Het besluit geeft een goed beeld van de 'stand der techniek'. Het principe van het besluit is dat alleen huisvestingssystemen, met inbegrip van een aanvullende techniek, met een emissiefactor die lager is dan of gelijk is aan de emissiegrenswaarde zijn toegestaan. De diercategorie en het tijdstip waarop het dierenverblijf is opgericht bepalen of en welke emissiegrenswaarde van toepassing is. Wanneer een huisvestingsysteem met inbegrip van een aanvullende techniek voldoet aan de in het Bal gestelde eisen kan ervan worden uitgegaan dat dit huisvestingsysteem in combinatie met de aanvullende techniek een voor de installatie in aanmerking komende BBT is. Wanneer op basis van dit besluit geen emissiegrenswaarde van toepassing is moet elk huisvestingssysteem, met inbegrip van een aanvullende techniek, worden aangemerkt als de BBT.

8.1.2. Toetsing emissie-eis ammoniak op basis van het Bal

In tabel 2 is per diercategorie per stal de emissiegrenswaarde naast de emissiefactor van het aangevraagde huisvestingssysteem gezet.

Tabel 2 huisvestingssystemen aangevraagde situatie. Emissiefactor op basis van bijlage V (voor huisvestingssystemen) in combinatie met bijlage VI (voor aanvullende technieken) van de Omgevingsregeling en emissiegrenswaarde op basis van artikel 4.820 (varkens, kippen en kalkoenen) van het Bal.

Stal	Diercategorie / huisvestingssysteem en indien van toepassing aanvullende techniek / nummer systeembeschrijving	Aantal dieren	Emissiefactor (kg NH_3 per dierplaats per jaar)	Emissie-grenswaarde (kg NH_3 per dierplaats per jaar)	Kolom emissie-grenswaarde
5	Gespeende biggen minder dan 25 kg, overige huisvestingssystemen	80	0,69	0,21	A
6	Gespeende biggen, Mestopvang in water met mestafvoersysteem (OW2006.07.V1)	136	0,15	0,21	A
6	Kraamzeugen (inclusief biggen tot spenen), overige huisvestingssystemen	72	8,3	2,9	A
7	Guste en dragende zeugen, overige huisvestingssystemen (groepshuisvesting)	177	4,2	2,6	A
7	Guste en dragende zeugen, overige huisvestingssystemen (individuele huisvesting)	35	4,2	2,6	A
7	Dekberen van 7 maanden en ouder, overige huisvestingssystemen	2	5,5	1)	2)
7	Vleesvarkens van 25 kg en meer, opfokberen van 25 kg meer en jonger dan 7 maanden, opfokzeugen van 25 kg en meer, overige huisvestingssystemen	96	3	1,6	A
8	Vleesvarkens van 25 kg en meer, opfokberen van 25 kg meer en jonger dan 7 maanden, opfokzeugen van 25 kg en meer, overige huisvestingssystemen met biolologische luchtwasser (OW2006.02.V1)	1.974	0,9	1,6	A
9	Gespeende biggen minder dan 25 kg, overige huisvestingssystemen met biologische luchwasser (OW2006.02.V1)	1.050	0,207	0,21	A
Totaal			3.856,55	4.348,86	

1) Niet vastgesteld.
2) Niet van toepassing.

In een gedeelte van stal 6 (136 gespeende biggen) en de stallen 8 en 9 (1.974 vleesvarkens en 1.050 gespeende biggen) overschrijdt de emissiefactor van het huisvestingssysteem met inbegrip van een aanvullende techniek de emissiegrenswaarde niet. De uitvoering van deze stallen voldoet aan de eis van het toepassen van de BBT.

Voor de diercategorie dekberen van 7 maanden en ouder gelden geen emissiegrenswaarden. Het voorgestelde huisvestingssysteem in stal 7 voor dekberen van 7 maanden en ouder voldoen daarmee aan de eis van het toepassen van de BBT.
De huisvestingssystemen met inbegrip van een aanvullende techniek in de stallen 5, 7 en een deel van stal 6 hebben een emissiefactor die boven de emissiegrenswaarde uit kolom A van tabel 4.820 in het Bal ligt. Deze dierenverblijven zijn opgericht voor 1 januari 2007. De betreffende huisvestingssystemen met inbegrip van een aanvullende techniek zijn in deze dierenverblijven voor 1 januari 2007 gerealiseerd en wijzigen niet. Het niet voldoen aan de emissiegrenswaarde uit kolom A van tabel 4.820 in het Bal wordt gecompenseerd door het toepassen van huisvestingssystemen met inbegrip van een aanvullende techniek met een verdergaande emissiebeperking in andere dierenverblijven binnen de installatie, het 'intern salderen'. De installatie heeft in de gevraagde situatie een ammoniakemissie van 3.856,55 kg per jaar (zie tabel 2). Wanneer alle huisvestingssystemen precies zouden voldoen aan de emissiegrenswaarden van het Bal, dan zou de installatie een ammoniakemissie hebben van 4.348,86 kg per jaar (zie tabel 2). De ammoniakemissie in de aangevraagde situatie is niet

groter dan deze berekende ammoniakemissie. De gehele installatie voor het houden van landbouwhuisdieren in dierenverblijven voldoet daarmee aan de eis van het toepassen van de BBT.

8.1.3. Conclusie BBT dierenverblijven

De dierenverblijven voldoen voor het onderdeel ammoniak aan de eisen van het Bal. Dit onderdeel is geen reden voor het weigeren van de gevraagde vergunning.

8.2. Ammoniakemissie dierenverblijven

8.2.1. Toetsingskader

Voor zover het de ammoniakemissie uit dierenverblijven betreft, is de aanvraag getoetst aan de direct werkende regel uit de Omgevingsverordening.

8.2.2. Toetsing

De dierenverblijven van onderhavige installatie liggen niet binnen een zone van 250 meter van een zeer kwetsbaar gebied. Voor deze installatie geldt op grond van de direct werkende regel uit de Omgevingsverordening geen beperking met betrekking tot het ammoniakplafond. Aan het gestelde in de direct werkende regel uit de Omgevingsverordening wordt voldaan.

8.2.3. Conclusie ammoniakemissie uit dierenverblijven

De ammoniakemissie vanuit de dierenverblijven vormt geen reden de gevraagde vergunning te weigeren.

9. GEURHINDER UIT DIERENVERBLIJVEN

9.1. Toetsingskader

De aanvraag is getoetst aan het omgevingsplan gemeente Raalte.

In tabel 3 staan de normen voor de geurbelasting en afstandseisen die van toepassing zijn.

Tabel 3 geurnormen en afstandseisen

Ligging en aard geurgevoelig gebouw	Afstandseis / norm	Waarde
Geen onderdeel veehouderij		
In de bebouwde kom	Norm	3 OU_E/m^3
In het buitengebied	Norm	14 OU_E/m^3
In de bebouwde kom	afstand gevel	50 meter
In het buitengebied	afstand gevel	25 meter
Onderdeel veehouderij		
In de bebouwde kom	afstand emissiepunt	100 meter
In het buitengebied	afstand emissiepunt	50 meter
In de bebouwde kom	afstand gevel	50 meter
In het buitengebied	afstand gevel	25 meter

9.2. Toetsing geurhinder

De geurhinder, die afkomstig is van de installatie voor het houden van landbouwhuisdieren in dierenverblijven, is getoetst aan de normen voor de geurbelasting en de afstandseisen uit het omgevingsplan.

Wanneer in de gevraagde situatie aan de normen voor de geurbelasting en/of afstandseisen wordt voldaan, dan vormt geurhinder uit dierenverblijven geen weigeringsgrond voor de aanvraag.

Binnen de installatie worden dieren van diercategorieën gehouden waarvoor geuremissiefactoren zijn vastgesteld.

9.3. Beoordeling dieren met geuremissiefactoren

Bij diercategorieën waarvoor geuremissiefactoren zijn vastgesteld in de Omgevingsregeling, moet met behulp van het verspreidingsmodel 'V-Stacks vergunning' de geurbelasting op het geurgevoelige gebouw worden bepaald. In afwijking hiervan moet tot geurgevoelige gebouwen die deel uitmaken van een andere veehouderij een vaste afstand worden aangehouden (artikel 22.100 lid a, van het omgevingsplan). Tot geurgevoelige gebouwen binnen een bebouwingscontour geur moet een afstand tenminste 100 meter worden aangehouden. Buiten een bebouwingscontour geur is deze afstand tenminste 50 meter.
Ook moet op grond van artikel 22.103 Omgevingsplan gemeente Raalte een afstand tussen het geurgevoelige gebouw en de gevel van het dierenverblijf worden aangehouden. Deze afstand bedraagt tenminste 50 meter ten opzichte van geurgevoelige gebouwen binnen een bebouwingscontour geur en tenminste 25 meter ten opzichte van geurgevoelige gebouwen buiten een bebouwingscontour geur.

Wanneer het geurgevoelige gebouw een functionele binding heeft met de MBA zijn de vereiste afstanden op dat gebouw niet van toepassing.
Geurgevoelige gebouwen die op of na 19 maart 2000 hebben opgehouden deel uit te maken van een andere veehouderij worden nog steeds beschouwd als een geurgevoelig gebouw bij een veehouderij. Voor deze gebouwen wordt daarom niet getoetst aan een norm voor de geurbelasting, maar geldt een vereiste afstand. Ook voor een gebouw dat op of na 19 maart 2000 is gebouwd op een kavel die op dat tijdstip in gebruik was als veehouderij, en die is gebouwd in samenhang met het geheel of gedeeltelijk buiten werking stellen van deze veehouderij en in samenhang met de sloop van de bedrijfsgebouwen bij deze veehouderij, moet op grond van omgevingsplan (artikel 22.100) een vaste afstand worden aangehouden. Deze afstand bedraagt voor geurgevoelige gebouwen binnen een bebouwingscontour geur tenminste 100 meter en voor geurgevoelige gebouwen buiten een bebouwingscontour geur tenminste 50 meter.

De maximale geurbelasting (norm) op een geurgevoelig object is vastgelegd in artikel 22.98 lid 1 van het omgevingsplan gemeente Raalte.

Een berekening van de geurbelasting met het verspreidingsmodel 'V-Stacks vergunning' is bij de aanvraag gevoegd, zie het document ‘Bijlage 4 Geur Crismansweg 1 Raalte’ van 24 februari 2026.

9.4. Conclusie geurhinder dierenverblijven

De afstanden tot en de geurbelasting op geurgevoelige gebouwen vormen geen reden de gevraagde vergunning te weigeren.

10. EMISSIE FIJNSTOF UIT DIERENVERBLIJVEN

10.1. BBT dierenverblijven voor fijnstof

10.1.1. Toetsingskader

Voor zover het de toepassing van de BBT in de dierenverblijven betreft, is de aanvraag getoetst aan het Bal, artikelen 4.806, eerste lid, 4.807, 4.822 en 4.823.

Voor diercategorieën waarvoor het redelijk is om emissie-eisen te stellen voor fijnstof (PM_{10}) zijn emissiegrenswaarden opgenomen in het Bal. Het besluit geeft een goed beeld van de 'stand der techniek'. Het principe van het besluit is dat alleen huisvestingssystemen, met inbegrip van een aanvullende techniek, met een emissiefactor die lager is dan of gelijk is aan de emissiegrenswaarde zijn toegestaan. De diercategorie en het tijdstip waarop het dierenverblijf is

opgericht bepalen of en welke emissiegrenswaarde van toepassing is. Wanneer een huisvestingsysteem met inbegrip van een aanvullende techniek voldoet aan de in het Bal gestelde eisen kan ervan worden uitgegaan dat dit huisvestingsysteem, met inbegrip van de aanvullende techniek(en), een voor de installatie in aanmerking komende BBT is. Wanneer op basis van dit besluit geen emissiegrenswaarde van toepassing is moet elk huisvestingssysteem, met inbegrip van een aanvullende techniek, worden aangemerkt als de BBT. Voor varkens zijn geen emissiegrenswaarden vastgesteld.

10.1.2. Conclusie BBT dierenverblijven

De dierenverblijven voldoen voor het onderdeel fijnstof aan de eisen van het Bal. Dit onderdeel is geen reden voor het weigeren van de gevraagde vergunning.

10.2. Luchtkwaliteitseisen

10.2.1. Toetsingskader

In afdeling 2.2 van het Bkl zijn omgevingswaarden gesteld aan de concentraties van een aantal stoffen in de buitenlucht op leefniveau, die wij als toetsingscriteria moeten hanteren. Deze omgevingswaarden hebben betrekking op de stoffen zwaveldioxide, stikstofdioxide, stikstofoxide, fijnstof ($PM_{2,5}$ en PM_{10}), benzeen, lood en koolmonoxide.

In beginsel dient ter beperking van de emissies BBT te zijn toegepast. Worden desondanks overschrijdingen van de omgevingswaarden verwacht en er is sprake van een in betekenende mate bijdrage van de MBA, dan moet worden gezocht naar aanvullende eisen of alternatieven, waardoor de bijdrage van de veehouderij per saldo niet groter wordt dan voor het te nemen besluit voor de vergunningverlening.

Op grond van de beoordelingsregels van het Bkl kan de vergunning alleen worden verleend, als aannemelijk gemaakt kan worden dat voldaan wordt aan (minimaal) één van de volgende criteria:

a. er is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van een omgevingswaarde;
b. er is - al dan niet per saldo - geen verslechtering van de luchtkwaliteit;
c. de bijdrage aan de concentratie van een stof is ‘niet in betekenende mate'.

10.2.2. Toetsing

De meest relevante luchtkwaliteitseisen voor veehouderijen hebben betrekking op fijnstof ($PM_{2,5}$ en PM_{10}). De stoffen stikstofdioxide en stikstofoxide komen voornamelijk vrij bij verbrandingsprocessen. Gezien de activiteiten van de veehouderij kan worden gesteld dat geen of nauwelijks stikstofdioxide en stikstofoxide worden uitgestoten. De andere genoemde stoffen (zwaveldioxide, benzeen, lood en koolmonoxide) zijn niet relevant bij een veehouderij. Aan de omgevingswaarden die voor deze stoffen zijn vastgesteld, is niet getoetst. Gezien de aard van het bedrijf (veehouderij) zullen deze niet worden overschreden.

Voor fijnstof zijn de volgende omgevingswaarden opgenomen:

- 24-uurgemiddelde omgevingswaarde van 50 $\mu g/Nm^3$ voor PM_{10}, waarbij geldt dat deze maximaal 35 keer per jaar mag worden overschreden;
- kalenderjaargemiddelde omgevingswaarde van 40 $\mu g/Nm^3$ voor PM_{10};
- kalanderjaargemiddelde omgevingswaarde van 25 $\mu g/Nm^3$ voor $PM_{2,5}$.

Voor het berekenen van de concentratie van $PM_{2,5}$ zijn nog niet in alle gevallen emissiefactoren bekend. Tot die tijd zal voor de beoordeling van $PM_{2,5}$ worden uitgegaan van een publicatie van het Planbureau voor de leefomgeving. Op basis van een onderzoek van het RIVM (“Attainability of $PM_{2,5}$ air quality standards, situation for the Netherlands in a European context, J. Matthijsen, B.A Jimmink, F.A.A.M de Leeuw en W. Smeets, Planbureau voor de Leefomgeving, Bilthoven 2009) wordt geconcludeerd dat wanneer aan de omgevingswaarden voor PM_{10} wordt voldaan, dit ook geldt voor de omgevingswaarde voor $PM_{2,5}$. De veehouderijen zijn in het algemeen geen

belangrijke bron van de uitstoot van fijnstof. Het aandeel $PM_{2,5}$ binnen de uitgestoten hoeveelheid PM_{10} bij volièrestallen voor pluimvee bedraagt ongeveer 6% (zie rapport: Maatregelen ter vermindering van fijnstofemissie uit de pluimveehouderij; effect van een oliefilm op het strooisel in volièrehuisvesting voor leghennen, ASG, februari 2009, rapport 195). Als de luchtkwaliteit aan de omgevingswaarden voor PM_{10} voldoet, dan geldt dit ook voor de omgevingswaarde voor $PM_{2,5}$. Daarbij ligt de achtergrondconcentratie voor $PM_{2,5}$ in Nederland ruimschoots onder de omgevingswaarde.

In artikel 8.17 van het Bkl is opgenomen dat bij het exploiteren van een veehouderij (IPPC-installatie en andere milieubelastende installatie voor het houden van dieren) geen gebruik kan worden gemaakt van niet in betekende mate (NIBM) wanneer:

a. de emissie van PM_{10} vanuit de dierenverblijven meer bedraagt dan 800 kg per jaar en;
b. de veehouderij in een aangewezen gebied ligt.

Het bedrijf waarvoor vergunning wordt gevraagd ligt niet in een aangewezen gebied en is niet aangewezen als bron.

Met het toepassen van een biologische luchtwasinstallatie worden maatregelen getroffen om de emissie van fijnstof (PM_{10}) uit dierenverblijven te reduceren.

Uit toetsing van onderhavige aanvraag blijkt dat de fijnstofemissie niet toeneemt ten opzichte van de geldende vergunning.

Bij de aanvraag zijn de resultaten gevoegd van verspreidingsberekeningen volgens het Nieuw Nationaal Model voor fijnstof. Deze berekeningen zijn gemaakt met het rekenmodel ISL3a, versie 2025-1.

Naast de dierenverblijven zorgen ook verkeersbewegingen voor emissies van fijnstof. De fijnstof emissie afkomstig van de verkeersbewegingen zijn, in vergelijking met de emissies afkomstig van dieren, echter zeer beperkt. Dit blijkt uit de berekening met de NIBM tool[1]. Uit deze berekening is gebleken dat de emissie van fijnstof afkomstig van verkeersbewegingen NIBM is en daarom als niet significant aan te merken is.

De emissie van fijnstof (PM_{10}) van de veehouderij bedraagt niet meer dan 800 kg per jaar en de achtergrondconcentratie van het gebied bedraagt niet meer dan 27 µg/m³. Het is niet nodig om de immissieconcentratie van deze veehouderij samen met andere veehouderijen te berekenen.

De omgevingswaarden worden niet overschreden.

10.2.3. Conclusie

Luchtkwaliteit vormt geen reden de gevraagde vergunning te weigeren.

11. (VOLKS)GEZONDHEID EN VEEHOUDERIJ

Het aspect bestrijding van besmettelijke ziekten is een aspect dat primair zijn regeling vindt in andere wetgeving. Daarnaast blijft in het kader van verlening van een vergunning op grond van de Omgevingswet ruimte voor een aanvullende toets.
Bij een vergunningaanvraag is het van belang om de gezondheid van omwonenden van een veehouderij mee te nemen bij de besluitvorming, ook als daar geen centraal of wettelijk verankerd toetsingskader voor beschikbaar is. Met andere woorden, als door het in werking zijn van de veehouderij risico's voor de volksgezondheid kunnen ontstaan, moeten deze risico's als gevolg voor het milieu bij de beoordeling van de aanvraag worden betrokken.

[1] De NIBM-tool is te vinden op de website Informatiepunt Leefomgeving, zie: NIBM-tool - Informatiepunt Leefomgeving (iplo.nl)

11.1. Het toetsingskader

Op basis van alle tot nu toe bekende rapporten kunnen geen eenduidige conclusies worden getrokken om duidelijke uitspraken te kunnen doen over de onaanvaardbare gezondheidsrisico's van wonen in de buurt van veehouderijen. Dit wordt als zodanig ook bevestigd door alle tot nu toe gedane uitspraken door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State en rechtbanken, waaruit blijkt dat er geen algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten zijn om de volksgezondheid mee te nemen bij de verlening van de omgevingsvergunning milieu.
Voor het opstellen van één beoordelingskader is onvoldoende wetenschappelijke kennis aanwezig. Uit de onderzoeksrapporten kan geen relatie worden gelegd tussen de afstand tot veehouderijen en de gezondheidsrisico's voor omwonenden.

Op 7 juli 2016 verschenen de volgende onderzoeksrapporten[2]:

- Veehouderij en gezondheid omwonenden (VGO), RIVM, juli 2016, RIVM Rapport 2016-0058;
- Emissies van endotoxinen uit de Veehouderij: emissiemetingen en verspreidingsmodellering, Wageningen UR Livestock Research, juni 2016, rapport 959;
- Additionele maatregelen ter vermindering van emissies van bioaerosolen uit stallen: verkenning van opties, kosten en effecten op de gezondheidslasten van omwonenden, Wageningen UR Livestock Research, juni 2016, rapport 949.

Op 16 juni 2017 verscheen het onderzoeksrapport 'Veehouderij en Gezondheid omwonenden (VGO) (aanvullende studies); Analyse van gezondheidseffecten, risicofactoren en uitstoot van bio-aerosolen', een publicatie van het RIVM (RIVM Rapport 2017-0062, juni 2016)[3]. Vervolgens is op 8 oktober 2018 door het Nivel het onderzoeksrapport 'Veehouderij en Gezondheid Omwonenden III; Longontsteking in de nabijheid van geiten- en pluimveehouderijen; actualisering van gegevens uit huisartspraktijken 2014 – 2016' gepubliceerd[4]. Op 10 oktober 2019 is door het Nivel het onderzoeksrapport 'Veehouderij en Gezondheid Omwonenden III; Longontsteking in de nabijheid van geitenhouderijen in Gelderland, Overijssel en Utrecht' gepubliceerd[5]. Daarnaast is op 24 november 2021 door het Nivel het onderzoeksrapport 'Longontsteking in de nabijheid van geitenhouderijen in Noord-Brabant en Limburg: actualisering van gegevens uit huisartspraktijken 2017 – 2019' gepubliceerd[6]. Op 4 februari 2025 is door het RIVM het onderzoeksrapport 'Veehouderij en gezondheid omwonenden (VGO-III); Actualisatie epidemiologische studies 2014-2019, Onderzoek naar longontsteking rond geitenhouderijen 2018-2024' gepubliceerd[7]. Deze laatste vier rapporten zijn deelrapporten van een reeks vervolgonderzoeken in het kader van het onderzoeksprogramma Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO-III).

---

[2] Deze rapporten zijn op 7 juli 2016 aangeboden aan de Tweede Kamer.

[3] Dit rapport is op 16 juni 2017 aangeboden aan de Tweede Kamer.

[4] Op 22 oktober 2018 is dit rapport aangeboden aan de Tweede Kamer.

[5] Op 24 april 2020 is dit rapport aangeboden aan de Tweede Kamer.

[6] Op 24 november 2021 is dit rapport aangeboden aan de Tweede Kamer, zie https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/11/24/kamerbrief-bij-deelrapporten-onderzoeksprogramma-veehouderij-en-gezondheid-omwonenden.

[7] Veehouderij en gezondheid omwonenden (VGO-III); Actualisatie epidemiologische studies 2014-2019, Onderzoek naar longontsteking rond geitenhouderijen 2018-2024, RIVM, 2024, RIVM-rapport 2024-0167. Op 4 februari 2025 is dit rapport aangeboden aan de Tweede Kamer, zie https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2025/02/04/kamerbrief-over-onderzoeksrapport-veehouderij-en-gezondheid-omwonenden-vgo-iii.

In het VGO-onderzoek is aangegeven dat gezondheidsrisico's aanwezig kunnen zijn bij met name pluimveehouderijen en in gebieden waar veel veehouderijen liggen (veedichte gebieden waar meer dan 15 veehouderijen binnen 1 km van een burgerwoning zijn gelegen). Het rapport 'Emissies van endotoxinen uit de Veehouderij' concludeert dat de grenswaarde, die door de Gezondheidsraad is vastgesteld voor endotoxine, overschreden wordt binnen 200 meter van een varkenshouderij en binnen 500 meter van een pluimveehouderij. Voor varkenshouderijen geldt dat de maatregelen, die genomen moeten worden om te voldoen aan bestaande normen voor fijnstof en geur, ook de emissie van endotoxine beperken. Voor pluimveehouderijen is de overschrijding van endotoxine zodanig dat aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn.
Het rapport 'Additionele maatregelen ter vermindering van emissies van bioaerosolen uit stallen' geeft inzicht in de maatregelen die door de ondernemer in stallen genomen kunnen worden om een extra reductie van de emissie van bioaerosolen te realiseren, boven op de reductie die al plaatsvindt door het toepassen van technieken om de fijnstof emissie te reduceren. In het rapport is ook een synthese uitgevoerd welke maatregelen op basis van de kosten en de behaalde reductie het meest perspectiefvol zijn.
In het aanvullend VGO-onderzoek (VGO-II) worden de conclusies uit het VGO-onderzoek van 2016 bevestigd. Verder laat dit aanvullend VGO-onderzoek tot een afstand van 1,5-2 km rondom een individuele geitenhouderij een verhoogde kans op longontsteking zien. De oorzaak van deze verhoogde kans op longontstekingen rondom geitenhouderijen kan door de onderzoekers niet worden aangegeven. De resultaten van het deelonderzoek naar longontsteking in de nabijheid van geiten- en pluimveehouderijen (VGO III) wijzen, net als de voorgaande onderzoeken, op een associatie tussen het wonen in nabijheid van een geitenhouderij en een verhoogd risico op longontsteking. Ook nu kon de directe oorzaak van deze verhoogde kans niet door de onderzoekers worden aangegeven. Het eerder gevonden verband tussen een verhoogde kans op het oplopen van een longontsteking en het wonen nabij een pluimveehouderij is in de nieuwe studie niet bevestigd (onderzochte jaren tussen 2014 en 2019).

11.2. De gevolgen van de aangevraagde activiteiten

Het toetsingskader naar aanleiding van de op 7 juli 2016 gepresenteerde onderzoeken, en de daarna beschikbaar gekomen vervolgonderzoeken, is in ontwikkeling. Een eenduidige tekst voor de beoordeling is nog niet beschikbaar. De landelijke handreiking 'Veehouderij en Gezondheid' is in voorbereiding. De installatie voor het houden van landbouwhuisdieren in dierenverblijven wordt uitgebreid met een mestscheider en het hygiëniseren van mest. Het aantal te houden dieren wordt niet gewijzigd.

11.3. Maatregelen en voorzieningen

Binnen de installatie voor het houden van landbouwhuisdieren in een dierenverblijf zijn bepalingen ingevolge de Wet dieren van toepassing. Deze bepalingen waarborgen dat dierziektes binnen de installatie worden voorkomen, dan wel worden bestreden. Het gaat daarbij onder andere om het gebruik van bedrijfskleding, het naleven van een hygiëneprotocol en het schoonmaken en ontsmetten van veetransportwagens. Er vinden ten aanzien van dit aspect geen wijzigingen plaats.

11.4. Beoordeling en conclusie

De installatie voor het houden van landbouwhuisdieren in een dierenverblijf levert niet zodanige risico's op voor de volksgezondheid dat de vergunning om die reden moet worden geweigerd.

Voor zover gezondheidsrisico's kunnen ontstaan door geur-, fijnstof- of geluidemissie wordt erop gewezen dat voor deze emissies wettelijke toetsingskaders beschikbaar zijn. Aan de geldende normstellingen wordt voldaan (zie ook de overwegingen in de hoofstukken 'Geurhinder uit dierenverblijven', 'Geluid' en 'Emissie fijnstof uit dierenverblijven'). Gezondheidsrisico's door deze aspecten worden uitgesloten geacht.

12. OVERIG AGRARISCH

12.1. Mestbassin

Op de locatie van de veehouderij is een mestbassin aanwezig voor de opslag van drijfmest. Het bassin heeft een oppervlakte van ongeveer 210 m² en een inhoud van 300 m³. Het gaat hier om een mestbassin dat niet is voorzien van een afdekking die als vloer kan functioneren en die geen onderdeel zijn van een (voormalig) dierenverblijf, werktuigenberging, opslagvoorziening of erfverharding.
De voorschriften van § 4.86 Bal en artikel 22.117 van het Omgevingsplan gemeente Raalte hebben een rechtstreekse werking.

12.2. Opslag vaste mest

Op de locatie van de veehouderij is opslag voor vaste mest (dikke fractie – gehygiëniseerde mest) aanwezig. Dit wordt opgeslagen in afgesloten bakken van 1m³/bak. De voorschriften van § 4.83 Bal en artikel 22.114 van het Omgevingsplan gemeente Raalte hebben een rechtstreekse werking.

13. AGRARISCH AFVALWATER

13.1. Het toetsingskader

Het lozen van afvalwater vanuit een veehouderij op de riolering valt onder de reikwijdte van de Omgevingswet. Voor deze lozingen gelden in principe algemene regels die zijn opgenomen in het Bal.

13.2. De gevolgen van de aangevraagde activiteiten

Uit de veehouderij komen de volgende afvalwaterstromen vrij:

- brijn dat vrijkomt bij het bereiden van drinkwater voor landbouwhuisdieren;
- reinigingswater bij het reinigen van de dierenverblijven;
- reinigingswater bij het schoonmaken en ontsmetten van veewagens;
- spuiwater bij het wassen van de ventilatielucht in de biologische luchtwasser;
- vrijkomende vloeistoffen afkomstig van het opslaan van vaste mest, champost of dikke fractie;
- overig afvalwater van huishoudelijke aard.

13.3. Maatregelen en voorzieningen

De maatregelen en voorzieningen voor de volgende lozingen zijn niet beoordeeld omdat hiervoor in het Bal in de aangegeven artikelen eisen zijn gesteld:

- het niet lozen van brijn dat vrijkomt bij het bereiden van drinkwater voor landbouwhuisdieren (artikel 4.804);
- het lozen van afvalwater dat vrijkomt bij het reinigen van een dierenverblijf en bij het reinigen en ontsmetten van een veewagen (artikel 4.813);
- het lozen van vrijkomende vloeistoffen afkomstig van het opslaan van vaste mest, champost of dikke fractie (artikel 4.839);
- het lozen van het spuiwater uit een luchtwassysteem (artikel 4.812);

13.4. Beoordeling en conclusie

Voor een aantal specifieke afvalwaterstromen gelden de eisen van het Bal. Doordat de aangegeven artikelen een rechtstreekse werking hebben worden geen voorschriften in de vergunning opgenomen.

14. BODEM

14.1. Besluit activiteiten leefomgeving

Voor wat betreft het aspect bodembescherming valt het bedrijf onder de regels van het Bal. Het betreft de algemene regels over diverse activiteiten die in hoofdstuk 4 van het Bal zijn opgenomen. In het kader van deze vergunning hoeven de volgende activiteiten niet te worden beoordeeld:

- opslaan van vaste mest, champost of dikke fractie (artikelen 4.837 en 4.838);
- opslaan van drijfmest, digestaat of dunne fractie in een mestbassin (artikel 4.858);
- opslaan van diesel in bovengrondse opslagtanks (artikelen 4.928 t/m 4.939);
- dierenverblijven (artikel 4.811).

De onderstaande bedrijfstakoverstijgende activiteiten met gevolgen voor de bodem worden verricht. Ook deze zijn geregeld in het Bal, zodat ze in het kader van de vergunning niet hoeven te worden beoordeeld:

- het op of in de bodem brengen van meststoffen (paragraaf 3.2.20).

14.2. Beoordeling en conclusie

Met betrekking tot deze bodembedreigende activiteiten blijkt dat de beschreven combinatie van voorzieningen en maatregelen past binnen de BB-CVM.

15. ENERGIE

Locaties die onder de algemene regels vallen, gelden als energierelevant wanneer zij jaarlijks minstens 25.000 m³ aardgasequivalenten of 50.000 kWh elektriciteit gebruiken. Deze locatie overschrijdt ten minste één van deze drempelwaarden en is daarmee energierelevant.

De (algemene) regels waaraan een locatie moet voldoen ten aanzien van energiebesparing zijn vastgelegd in het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) paragraaf 3.4.1 (voor het gebouwdeel) en het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) paragraaf 5.4.1. (voor processen en faciliteiten).
Er is geen reden om in deze vergunning aanvullende eisen op te nemen ten aanzien van het doelmatig gebruik van energie.

15.1. Toetsing

Met ingang van 1 juli 2023 is deze locatie voor wat betreft het aspect energie komen te vallen onder de algemene regels. De Omgevingsdienst IJsselland controleert op de naleving van de bepalingen ten aanzien van het doelmatig gebruik van energie uit het Bbl en het Bal. Deze bepalingen bevatten onder andere de verplichting om alle energiebesparende maatregelen die zich binnen 5 jaar terugverdienen uit te voeren dan wel nader te onderzoeken.

16. GELUID

16.1. Toetsingskader

In het Omgevingsplan van de gemeente Raalte zijn regels opgenomen met betrekking tot het geluid, vanwege agrarische activiteiten. In artikel 22.65 Geluid van het omgevingsplan, zijn de volgende waarden opgenomen:

Lid 1: Met het oog op het voorkomen of het beperken van geluidhinder is, in afwijking van artikel 22.63, eerste lid, het geluid door een activiteit waarvan agrarische activiteiten de kern vormen, maar dat geen glastuinbouwbedrijf is dat is gelegen in een glastuinbouwgebied, op een geluidgevoelig gebouw, niet hoger dan de waarde, bedoeld in tabel 22.3.5.

Tabel 22.3.5 Waarde voor geluid op een geluidgevoelig gebouw door een agrarische activiteit, niet zijnde een glastuinbouwbedrijf dat is gelegen in een glastuinbouwgebied

	06.00 – 19.00 uur	19.00 – 22.00 uur	22.00 – 06.00 uur
Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau, LAR,LT veroorzaakt door de vast opgestelde installaties en toestellen	45 dB(A)	40 dB(A)	35 dB(A)
Maximaal geluidniveau, LAmax als gevolg van activiteiten	70 dB(A)	65 dB(A)	60 dB(A)

In Tabel 22.3.6 zijn waarden binnen de in- of aanpandige geluidgevoelige gebouwen gegeven.

Lid 3: Bij het bepalen van het maximaal geluidniveau (LAmax), bedoeld in het eerste en tweede lid, blijft buiten beschouwing het geluid als gevolg van:

a. laden en lossen en het in- en uitrijden van landbouwtractoren of motorvoertuigen met beperkte snelheid, in de periode tussen 06.00 uur en 19.00 uur;
b. laden en lossen in de periode tussen 19.00 uur en 06.00 uur, voor zover dat ten hoogste één keer in die periode plaatsvindt; en
c. het wassen van kasdekken in de periode tussen 19.00 uur en 6.00 uur.

16.2. Vergunde situatie omgevingsvergunning

De vigerende geluidvoorschriften uit de vergunning, verleend in 2017, kunnen dienen als basis voor het op te stellen maatwerkvoorschrift. In de vigerende omgevingsvergunning zijn geluidsvoorschriften opgenomen, waaraan in het akoestisch onderzoek in eerste instantie getoetst is.

De omgeving van de MBA en daaraan gerelateerd de te beschermen woonomgeving sluit het best aan bij de typering ‘landelijk gebied’ uit de Handreiking Industrielawaai en vergunningverlening. De MBA betreft een varkenshouderij en beschikt over een geldende vergunning op grond van de Wabo, deze is volgens de Invoeringswet Omgevingswet gelijkgesteld aan een omgevingsvergunning voor een MBA voor onbepaalde tijd en kan daarom worden aangemerkt als een bestaande MBA. Als grenswaarde voor bestaande MBA en geldt voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau (LAr,LT) in beginsel 50 dB(A) etmaalwaarde (hoofdstuk 4 van de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening).

Bij de aanvraag is een akoestisch rapport gevoegd dat is opgesteld door G&O Consult. Het rapport met rapportnummer 0006ao2226 v1, status ‘definitief’, datum 24 april 2026 maakt onderdeel uit van de aanvraag.

16.3. Bedrijfssituatie

De akoestisch relevante bedrijfsactiviteiten in het bedrijf zijn de aan- en afvoer diversen, aan- en afvoer van varkens, aanvoer van voer, tractorbewegingen en stationaire bronnen waaronder diverse ventilatoren binnen het bedrijf.
Voor een uitgebreide omschrijving van de representatieve bedrijfssituatie voor de gehele MBA wordt verwezen naar hoofdstuk 2 van het opgestelde rapport (G&O, 24 april 2026).

16.3.1. Wijzigingen ten opzichte van de vigerende vergunning

Binnen het bedrijf is enkel een al vergunde uitbreiding van 2 loodsen aan de oostelijke zijde van het bedrijf aanwezig, welke niet benoemd is in het rapport van G&O Consult (kenmerk 0006ao1916 v1, status definitief, datum 27 juni 2016), op grond waarop de vigerende vergunning is gebaseerd. Hiernaast dient de beoogde ingebruikname van de mestscheider met een mesthygiënisatie-unit beschouwd te worden.

16.4. Beoordelingspunten

De beoordelingspunten zijn gesitueerd ter plaatse van de gevels van de dichtstbijzijnde woningen van derden. Het betreft hier woningen aan onder meer de Wolthaarsdijk.

16.5. Geluidsbelasting

Uit de berekeningsresultaten blijkt ten eerste dat aan de regels voor geluid, zoals die zijn opgenomen in artikel 22.65 van het omgevingsplan van de gemeente Raalte, kan worden voldaan.
Als de berekende resultaten voor de beoogde situatie van de representatieve bedrijfssituatie (RBS) vergeleken worden met de normen uit de vigerende vergunning uit 2017, dan blijkt dat het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau van 40 dB(A) etmaalwaarde op de omliggende geluidgevoelige objecten ten tijde van de representatieve bedrijfssituatie wordt overschreden ter hoogte van de Wolthaarsdijk WZ 11 gedurende de avondperiode. Deze overschrijding bedraagt 2 dB en wordt veroorzaakt door de tractoren welke het bedrijf aandoen om de mest af te voeren binnen het bedrijf. De etmaalwaarde van 70 dB(A) voor het maximale geluidsniveau wordt ter hoogte van omliggende geluidgevoelige bestemmingen niet overschreden.

16.5.1. Referentiepunt 100 meter noord

Ter plaatse van het referentiepunt ‘100 meter noord’ vindt een overschrijding plaats van de richtwaarden gedurende het gehele etmaal. Deze overschrijdingen waren al aanwezig in het akoestisch rapport G&O Consult (kenmerk 0006ao1916 v1, status definitief, datum 27 juni 2016) op grond waarvan de vigerende vergunning mede is gebaseerd. Gedurende de dagperiode is de overschrijding met 2 dB toegenomen en gedurende de avondperiode is de overschrijding met 2 dB toegenomen ten opzichte van de vigerende situatie. De overschrijdingen worden veroorzaakt door het vullen van de silo’s en de afvoer van de mest door tractoren. Dit betreffen al vergunde en vigerende activiteiten. Omdat het hier geen woningen of andere geluidsgevoelige objecten betreft, worden deze overschrijdingen niet bezwaarlijk geacht.

16.6. Overweging akoestische situatie

Wanneer sprake is van een bestaande situatie, waarvoor wijziging van de bedrijfsvoering mede strekt ter wijziging van de eerder verleende vergunningen melding - zoals in onderhavige

situatie - kan de MBA rechten ontlenen aan de eerder verleende vergunning en melding. Het is dan niet zonder meer mogelijk om strengere geluidsvoorschriften op te leggen.
Het bevoegd gezag kan de rechten die een vergunninghouder ontleende aan eerder verleende vergunningen uitsluitend wijzigen voor zover blijkt dat de nadelige gevolgen die de MBA voor het milieu veroorzaakt, gezien de ontwikkeling van de technische mogelijkheden tot bescherming van het milieu verder kunnen, of, gezien de ontwikkeling van de kwaliteit van het milieu, verder moeten worden beperkt.

Uit jurisprudentie blijkt dat voor de vaststelling van de 'bestaande rechten' - en de daarbij behorende geluidruimte - moet worden uitgegaan van de feitelijke bedrijfsvoering op basis van de eerder verleende vergunning(en) en meldingen. Daarbij moet het vanzelfsprekend gaan om activiteiten die redelijkerwijs (expliciet of impliciet) in de aanvraag om vergunning van destijds zijn genoemd en niet om uitbreidingen die in een later stadium - zonder vergunning en of meldingen - hebben plaatsgevonden.
De in het akoestisch onderzoek beschreven geluidsbronnen en geluid producerende activiteiten zijn niet wezenlijk anders of intenser dan de situatie zoals die voorheen is geweest.

16.7. Geluidsreducerende maatregelen (BBT)

De geluidsbelasting wordt met name bepaald door de tractoren welke het bedrijf aandoen om de mest af te voeren binnen het bedrijf. Maatregelen aan de bron zijn redelijkerwijs niet te treffen omdat het voertuigen betreffen van derden waarbij de aanvrager niet bij machte is hier maatregelen te treffen. Maatregelen in de overdrachtssfeer zijn beschouwd, maar zijn redelijkerwijs niet te realiseren.
Het eigen materieel voldoet aan de huidige stand der techniek en er wordt voldoende onderhoud gepleegd zodanig dat geen onnodige hoge geluidemissie ontstaat vanwege het materieel.

Wanneer maatregelen aan de bron of in de overdracht niet mogelijk zijn, moet een aanvaardbaar woon- en leefklimaat in de verblijfsruimten van de woningen gewaarborgd worden. Dit sluit aan op de beoordelingssystematiek volgens het Besluit bouwwerken leefomgeving en artikel 22.45 van het Omgevingsplan van de gemeente Raalte. Binnen artikel 22.45, lid 4, wordt gesteld voor het stellen van een maatwerkvoorschrift over een milieubelastende activiteit zijn de instructieregels in paragraaf 5.1.4 van het Besluit kwaliteit leefomgeving van toepassing.

De hoogte van het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau LAr,LT als gevolg van activiteiten leidt tot de volgende overweging. Ter hoogte van de Wolthaarsdijk WZ 11 is de geluidsbelasting ten hoogste 37 dB(A) in de avondperiode. Daarom kan geconcludeerd worden dat het bedrijf kan voldoen aan het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau LAr,LT als gevolg van activiteiten volgens het Besluit Kwaliteit Leefomgeving, tabel 5.65.1.
Op grond van het voorgaande is aannemelijk dat sprake is van een aanvaardbaar toelaatbaar geluid in geluidgevoelige ruimten binnen geluidgevoelige gebouwen.

Op basis van de volgende overwegingen wordt het bedrijf aan de Crismansweg 1 in Raalte en de beoogde bijkomende activiteiten als aanvaardbaar geacht:

- Gesteld kan worden dat de gevels van de woning Wolthaarsdijk Westzijde 11 over voldoende geluidwering beschikken om aan de vereiste binnenwaarde te voldoen. Daarmee wordt overwogen dat het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau (LAr,LT) van ten hoogste 37 dB(A) in de avondperiode en het binnen niveau van 30 dB(A) gedurende de avondperiode kan worden gewaarborgd ter hoogte van de Wolthaarsdijk Westzijde 11.
- Maatregelen aan de bronnen zijn redelijkerwijs niet te treffen. Het betreffen voertuigen en activiteiten welke noodzakelijk zijn voor de continuïteit van het bedrijf én het betreffen al vigerende activiteiten welke niet zullen wijzigen ten opzichte van wat al vergund is.

- Maatregelen in de overdracht (scherm) zijn redelijkerwijs niet te treffen. Toepassing van een afschermende voorziening zal vanwege de benodigde omvang dan ook stuiten op bezwaren van landschappelijke aard en verkeersveiligheid en wordt daarom niet wenselijk geacht. Hiernaast wordt ook geacht dat een dergelijk hoog en uitgebreid scherm niet realistisch zal zijn in de opbouw óf in het onderhoud.

Met inachtneming van het voorgaande wordt overwogen dat sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat bij de woning gelegen aan de Wolthaarsdijk Westzijde 11 ten gevolge van de beoogde bedrijfsvoering van het bedrijf aan de Crismansweg 1.

16.8. Overweging Controlevoorschrift

De MBA is te beschouwen als een IPPC-activiteit. IPPC staat voor Integrated Pollution Prevention and Control.
Bij IPPC-activiteiten was het tot nu toe gebruikelijk om een voorschrift op te nemen waarin middels een uit te voeren controle-onderzoek wordt aangetoond dat aan de geluidsvoorschriften zal kunnen worden voldaan.
Een controle-onderzoek kan worden verlangd in onder meer die gevallen waarin sprake is van een akoestisch onderzoek waarin toepassing van maatregelen (BBT), gericht op het terugdringen van de geluidsemissie van de MBA naar de omgeving toe, is opgenomen.

Aangegeven is dat met onder meer de installaties en bedrijfsvoering al in voldoende mate aan het BBT-beginsel wordt tegemoet gekomen. Verdere geluid reducerende maatregelen zijn niet aan de orde. Op grond van het voorgaande zal in onderhavige situatie niet worden geadviseerd om een voorschrift voor het uitvoeren van een dergelijk controle-onderzoek op te nemen.

16.9. Afweging

Na zorgvuldige afweging over het geluid, waarin de belangen van de MBA en de bescherming van de woonomgeving zijn gewogen, wordt de geluidsemissie die de MBA naar de omgeving veroorzaakt op grond van de aanvraag toelaatbaar geacht en daarmee is de MBA passend in haar omgeving.

16.10. Maatwerkvoorschriften

Ter bescherming van de leefomgeving zijn de berekende geluidniveaus opgenomen als maatwerkvoorschriften bij deze vergunning. De gemeente Raalte kan overwegen of deze niveaus dienen te worden vastgelegd in het Omgevingsplan.

17. OVERIGE WETGEVING

17.1. European pollutant release and transfer register (E-PRTR)

De binnen de MBA uitgevoerde activiteiten vallen onder de werkingssfeer van de EG-verordening PRTR. Uit tabel 1 in het hoofdstuk ‘Dierenverblijven en emissie’ blijkt dat de in de bijlage V van het Bal genoemde drempelwaarden niet worden overschreden.
De aangevraagde vergunning waarborgt dat additionele emissies zijn uitgesloten.

17.2. Andere regels en wetten

Het verlenen van deze vergunning houdt niet in dat is voldaan aan de bepalingen die in andere wetten en regels (zoals een besluit op basis van de Wet dieren) zijn gesteld dan wel op grond hiervan worden voorgeschreven.

18. CONCLUSIE

Vanuit het toetsingskader dat betrekking heeft op de milieubelastende activiteiten kan worden geconcludeerd, dat de omgevingsvergunning kan worden verleend.

BEGRIPPENLIJST

Voor de begrippen die niet in deze lijst zijn opgenomen refereren wij naar de definities zoals die zijn opgenomen in de geldende wet- en regelgeving (zoals de Omgevingswet, het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving, de Omgevingsregeling, de Wet veiligheidsregio's, etc.).

Begrip	Definitie
Considerans	
BBT	Beste beschikbare technieken
BREF	BBT Referentie document. Een in Europees verband vastgesteld document waarin de BBT worden beschreven die specifiek zijn voor een bepaalde branche of activiteit
E-PRTR	European Pollutant Release and Transfer Register
Feestdagen	Feestdagen zoals gedefinieerd in de Algemene termijnenwet
ILT	Inspectie Leefomgeving en Transport
IPLO	Informatiepunt Leefomgeving
IPPC	Integrated Pollution Prevention and Control
MER	Milieueffectrapport
RVO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland is een uitvoerende dienst van het Nederlandse ministerie van Economische Zaken en Klimaat.
Afval	
Inzamelaar	Degene die afvalstoffen verzamelt, met inbegrip van de voorlopige sortering en de voorlopige opslag van afvalstoffen, om deze daarna te vervoeren naar een afvalverwerkingsinstallatie.
Ontdoener	Persoon of bedrijf waar afval ontstaat en die zich van het afval wil ontdoen door het af te geven aan een inzamelaar, vervoerder handelaar, bewerker of verwerker.
Sorteren	Scheiden van een mengsel van materiaalstromen of van samengestelde materialen gescheiden in de oorspronkelijke materiaalstromen.
Afvalwater en waterbesparing	
Bedrijfsafvalwater	Afvalwater, niet zijnde huishoudelijk afvalwater, afstromend hemelwater of grondwater.
Bedrijfsriolering	Een stelsel van buizen, verbindingstukken en elementen zoals straat- en trottoirkolken, gootelementen, verzamelputten en installaties, zoals slibvangputten, olie-waterscheider en controleputten voor de opvang en afvoer van bedrijfsafvalwater.
Hemelwater	Alle neerslag, zoals regen, sneeuw of hagel.
Openbaar riool	Voorziening voor de inzameling en transport van afvalwater.
Riolering	Bedrijfsriolering of openbare riolering.
Bodem	
BB-CVM	Bodembescherming: combinaties van voorzieningen en maatregelen (informatiedocument BBT)
Bedrijfsriolering	Een stelsel van buizen, verbindingstukken en elementen zoals straat- en trottoirkolken, gootelementen, verzamelputten en installaties, zoals slibvangputten, olie-waterscheider en controleputten voor de opvang en afvoer van bedrijfsafvalwater.
Functioneel ondersteunende activiteiten	Milieubelastende activiteiten op dezelfde locatie, die de kernactiviteit functioneel ondersteunen.
NRB	Voormalige Nederlandse richtlijn bodembescherming
Externe Veiligheid	

Brandbare (vloei)stof	Een vloeistof die zelf brandbaar is of waaruit onder voorzienbare bedrijfsomstandigheden een brandbaar gas, brandbare damp of brandbare nevel kan ontstaan (EN-IEC 60079-10). Een vaste stof vallend onder klasse 4.1.van het ADR. Een vloeistof die, in verpakte vorm, conform het ADR het etiket model nr. 3 draagt.
Brandgevaarlijke stof	Vaste, vloeibare of gasvormige stof die brandbaar of brandbevorderend is, of bij brand gevaar oplevert, in de zin van de ADR-klassen 2 t/m 5.
CPR	Commissie Preventie van Rampen door gevaarlijke stoffen
Drukhouder	Een drukhouder is een verzamelterm die flessen, grote cilinders, drukvaten, gesloten cryohouders en flessenbatterijen omvat.
Gas	Een stof die bij 50°C een dampdruk bezit hoger dan 300 kPa (3 bar) of bij 20°C en de standaarddruk van 101,3 kPa volledig gasvormig is.
Giftige stoffen	Giftige stoffen geldt als bedoeld: voor het laden en lossen van tankwagens en ketelwagens het ADR; voor het laden en lossen alsmede de boord-boord verlading van schepen het ADN; voor opslagtanks en procesinstallaties het Bal.
Overvulbeveiliging	Een systeem dat de toevoer automatisch doet stoppen zonder tussenkomst van een operator.
PGS 15	Opslag van verpakte gevaarlijke stoffen, 2021 versie 1.0 (augustus 2021) – Interim PGS
PGS 30	Vloeibare brandstoffen in bovengrondse tank- en afleverinstallaties, 2021 versie 1.0 (augustus 2021)
PR	Plaatsgebonden risico
Toxisch	Toxische stoffen zijn in meer of mindere mate schadelijk voor organismen. Effecten kunnen optreden bij inademing, inslikken, contact met de huid, ogen of slijmvliezen. Een ander woord voor toxisch is giftig.
Verontreinigende stoffen	Stoffen die hinder of nadeel voor de gezondheid van de mens kunnen opleveren. Ook vallen hieronder stoffen die schade kunnen toebrengen aan dieren, planten of goederen. Dit kan gaan om op zichzelf staande stoffen, gezamenlijke stoffen of stoffen die in verbinding met elkaar staan.
Vlampunt	De laagste temperatuur waarbij de stof nog genoeg damp afgeeft om tot ontbranding te kunnen komen wanneer deze in contact komt met een ontstekingsbron
WBDBO	Weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag van een brandcompartiment
Geluid	
Geluidgevoelige gebouwen of ruimten	Gebouwen of ruimten als bedoeld in artikel 3.21 en 3.22 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau (LAr,LT)	Het A-gewogen gemiddelde van de afwisselende niveaus van het ter plaatse, in de loop van een bepaalde periode optredende geluid en zo nodig gecorrigeerd voor de aanwezigheid van impulsachtig geluid, tonaal geluid of muziekgeluid, vastgesteld en beoordeeld overeenkomstig de 'Handleiding meten en rekenen industrielawaai', uitgave 1999.
Maximaal geluidsniveau (LAmax)	Het hoogste A-gewogen geluidsniveau, afgelezen in de meterstand 'fast', verminderd met de meteocorrectieterm Cm. De meterstand 'fast' komt overeen met een tijdconstante van 125 ms.
Referentieniveau	De hoogste waarde van de onder 1. en 2. genoemde niveaus, bepaald overeenkomstig het Besluit bepaling referentieniveau-periode (Stcrt. 1982, 162): het geluidsniveau, uitgedrukt in dB(A), dat gemeten over een bepaalde periode gedurende 95% van de tijd wordt overschreden, exclusief de bijdrage van de inrichting zelf; het optredende equivalente geluidsniveau (LAeq) veroorzaakt door wegverkeerbronnen minus 10 dB(A), met dien verstande dat voor de nachtperiode van 23.00 tot 07.00 uur alleen wegverkeerbronnen in

	rekening mogen worden gebracht met een intensiteit van meer dan 500 motorvoertuigen gedurende die periode.
Verkeersbeweging	Het aan- of afrijden met een persoon-, bestel- of vrachtwagen.
Geur	
Aanvaardbaar hinderniveau	Uitkomst van het afwegingsproces van onder andere de volgende aspecten: - toetsingskader; - geurbelasting ter plaatse van geurgevoelige objecten; - aard en waardering van de geur (hedonische waarde); - klachtenpatroon; huidige en verwachte hinder; - technische en financiële consequenties van maatregelen en gevolgen daarvan voor andere emissies; - de mate waarin getroffen maatregelen ter beperking van luchtemissies overeenstemmen met BBT uit BREF's en nationale BBT-documenten; - lokale situatie (onder meer planologische ruimte, sociaal-economische aspecten en andere lokale afwegingen); - historie van het bedrijf in zijn omgeving.
Europese geureenheid (ouE)	Eén Europese geureenheid is de hoeveelheid geurstoffen die, bij verdamping in één kubieke meter neutraal gas onder standaard condities, een fysiologische respons oproept bij een panel (detectiegrens) gelijk aan de respons die optreedt bij verdamping van 123 µg n-butanol (CAS-Nr. 71-36-3) in één kubieke meter lucht onder standaard condities (concentratie is 0,040 µmol/mol).
Geuremissie	Hoeveelheid geur die per tijdseenheid wordt geëmitteerd uitgedrukt in Europese geureenheden; de geuremissie is gelijk aan de geurconcentratie in de geëmitteerde luchtstroom vermenigvuldigd met het debiet van de luchtstroom.
Geurbelasting	Geurconcentratie in de omgeving (per tijdseenheid). De geurbelasting wordt uitgedrukt in Europese geureenheden per kubieke meter lucht bij een bepaalde percentielwaarde (ouE/m^3 als x-percentiel van de uurgemiddelde concentratie). De x-percentielwaarde vertegenwoordigt de tijdsfractie van een jaar waarvoor geldt dat gedurende deze tijdsfractie de geurconcentratie beneden deze aangegeven concentratie blijft of gelijk is aan deze waarde.
Geurconcentratie	Hoeveelheid Europese geureenheden per kubieke meter lucht (ouE/m^3) onder standaardcondities.
Geurdrempel	Geurconcentratie van één stof of van een mix van stoffen van één Europese geureenheid per kubieke meter.
Geuremissie	Hoeveelheid geur die per tijdseenheid wordt geëmitteerd uitgedrukt in Europese geureenheden. De geuremissie is gelijk aan de geurconcentratie in de geëmitteerde luchtstroom vermenigvuldigd met het debiet van de luchtstroom.
Geurimmissie	Geurconcentratie in de omgeving (per tijdseenheid).
NEN-EN 13725	Bepaling van de geurconcentratie door dynamische olfactometrie. (oktober 2006).
NEN-EN 15259	Luchtkwaliteit - Meetmethode emissies van stationaire bronnen - Eisen voor meetvlakken en meetlocaties en voor doelstelling, meetplan en rapportage van de meting (oktober 2007).
Percentielwaarde	Tijdfractie van het jaar dat een bepaalde geurconcentratie niet wordt overschreden. OPMERKING Een geurbelasting van 1 ouE/m3 als 98-percentiel van de uurgemiddelde concentratie geeft bijvoorbeeld aan dat de geurconcentratie van 1 ouE/m^3 gedurende 2 % van de tijd (minder dan 176 h per jaar) wordt overschreden.